

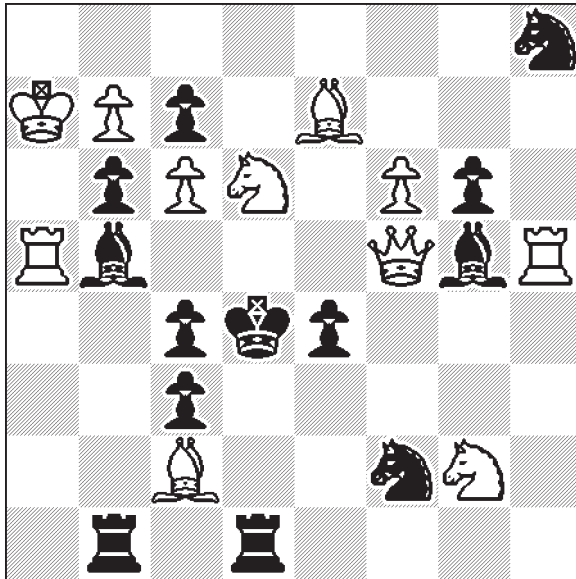

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

N:o 3 / 2006 15.7.2006 60. vuosikerta

Proceedings of the Finnish Chess Problem Society

Matti Myllyniemi (+) & Milan Velimirovic ensipainos

2#

11+13

Sisällysluettelo

Pääkirjoitus	83
Tuomio kesäkilpailu 2005	84
Puhdistettu teema	86
"Väärä" voitto	88
Errata ST 2/2006	88
EG 159-162 kirjana!	88
Ensipainokset	89
ST 30 vuotta sitten	94
Valikoituja apumatteja	95
Lautamies	96
Lahden Shakin avoin ratkaisija- mestaruus 2005	96
Muut tehtävälehdet	99
125 vuotta sitten	100
Alain C. Whiten ja hänen Joulusarjansa	101
Kilpailuja	109
Kevyttä kesäratkaistavaa?	109
Summary	112

Muistilista

- ⌘ ST 4/2006 aineisto viimeistään xx.xx.2006 päätoimittajalle.
- ⌘ Mikael Grönroos 50 JT päättyy 30.11.2006
- ⌘ 8. WCCT-kilpailun tehtävät on lähetetty viimeistään 1.3.2007 (ST 2/2006).

Kansitehtävän ratkaisu on sivulla 86. / *The solution to the cover problem is on p. 86.*

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

Julkaisija / Publisher:

Suomen tehtäväniekat ry.
<http://www.sci.fi/~stniekat/st/index.htm>

Puheenjohtaja / Chairman:

Jorma Paavilainen, Eetinkuja 3 N 56, 02360 Espoo. Puh./Tel. 09-855 7383,
e-mail: jomapa@kolumbus.fi

Sihteeri / Secretary:

Kari Karhunen, Rukotie 7 B, 00760 Helsinki,
e-mail: kkarhunen@luukku.com

Taloudenhoitaja / Treasurer:

Kauko Virtanen, Välimäenkuja 3 D 20, 33430 Vuorentausta. Puh./Tel. 03-3483447

Pirkanmaan shakkitehtäväkerho: Kauko Virtanen

Satakunnan osasto: Veikko Valo,
PL 153, 28101 Pori

Turun osasto: Hannu Sokka,
Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku

Vaasan osasto: Seppo Praski,
Varisselänkatu 16 A 2, 65200 Vaasa

Lahden Tehtävähakki: Hannu Joentaus-
ta, Kunnatie 56, 15560 Nastola

Päätoimittaja ja toimituksen osoite / Editor in chief:

Jorma Paavilainen, Eetinkuja 3 N 56, 02360 Espoo. Puh./Tel. 09-855 7383,
e-mail: jomapa@kolumbus.fi

Muu toimituskunta / Editorial staff: Mikael Grönroos, Hannu Harkola, Joose Norri, Hannu Sokka, Henry Tanner, Marko Ylijoki

Taitto / Layout: Harkola, Ylijoki

Painopaikka / Printed in: Pikapaino Paatelainen, Helsinki 2006

Pankkitilit / Bank accounts:

Nordea Ylöjärvi 144330-41886
Sampo 800020-4659651

Jäsenmaksu 2006: 25 •

Vuositilaus ei-jäsenille 2006: 28 •

Subscription fee abroad 2006: 28 •
Irtonumerohinta / Single issues: 6 •

Osoitteenmuutokset sihteerille! /
Changes of address to the secretary!

Kesälaitumilta

Shakkitehtävien harrastaminen ei suoraan riipu vuodenajasta, vaikka kesä tekeekin mahdolliseksi harrastuksen yhdistämisen ulkoiluun. Miten monta tehtävää lieneekään laadittu raikkaassa ulkoilmasa luonnon helmassa, laineiden liplatuksen säestyksellä...

Kesäisetkin perinteet ovat tarkoitettuja ylläpidettäväksi, mutta poikkeuksia voidaan tehdä. Näin tapahtuu tänä kesänä, sillä ST ei julista kesäkilpailua. Sen sijaan kehotamme laatijoita ponnistelemaan kansainvälisen joukkuelaadintakilpailun eli lyhyesti WCCT-kilpailun hyväksi. Kilpailussa on laadinta-aikaa vielä ensi vuoden alkukuukausiin asti, eli ei enää kovin kauan. Kilpailun tulokset kertovat maiden laadinnan vahvuudesta, joko myönteistä tai kielteistä kieltään.

Kilpailun teemat olivat edellisessä lehdessä, kaikkien laadinnasta innostuneiden kannattaa kantaa kortensa tähän yhteiseen kekkoon!

Viime aikoina on maailmalta kantautunut huolestuttavia tietoja tehtäväjulkaisujen kohtaloista. Tanskalainen *Thema Danicum* ilmoittaa lopettavansa ilmestymisensä toimittaja Leif Schmidtin voimien ehtyessä. Uusia toimittajakandidaatteja ei ole tiettävästi vielä ilmaantunut, joten tilanne Tanskanmaalla voisi olla näyttää ikävältä. Vastaava ilmiö tapahtui ranskalaisen Christian Poissonin erinomaiselle verkkolehdelelle *Problemesis*.

Vaikka kuinka uskookin shakin ja tehtävähakin elinvoimaisuuteen, niin se on myönnettävä, että kovassa kilpailussa muiden harrasteiden kanssa lajimme on joskus pahassa puristuksessa. Lisäksi

niiden intomieliä määrä, jotka jaksavat talkooperiaatteella toimittaa ja julkaista lehtiä, kirjoja tai verkkojulkaisuja, on ymmärrettävästi aika rajallinen. Suomessa on onneksi ollut toistaiseksi tarpeeksi vapaaehtoisia ja kykeneviä henkilöitä tällaisiin töihin. Jatkuvuudesta on toki syytä olla aina hieman huolissaan, ja varmistaa tulevaisuutta ajoissa.

Tämän lehden sisältö on muuten melko tavanomainen, mutta kaksi juttua on syytä nostaa esille. Sivulla 86 on ratkaisemisen suurmestarin ja laadinnan kansainvälisen mestarin Milan Velimirovicin kirjoitus hänen tapaamisestaan Matti Myllyniemen kanssa Sarajevon tehtäväkongressissa 1984. Jutusta välittyy kuva suuresta laatijastamme, joka pääsi äärimmäisen lähelle laadinnan suurmestarin arvoa.

Tapaamisen yhteydessä Myllyniemi ja Velimirovic laativat *Matin* julkaistun tehtävän pohjalta kaksisiirtoisen, joka julkaistaan tässä lehdessä ensipainoksena - yli 20 vuotta sen laatimisen jälkeen. Velimirovicin kirjoitus on kooltaan pienehkö, mutta sisältöltään kaikkea muuta.

Sekä sisällöltään että kooltaan mittava on Henry Tannerin katsaus maailman kuuluisimpaan tehtäväkirjasarjaan, Alain C. Whiten Joulusarjaan (*Christmas Series*). Kirjoituksessa on peräti kahdeksan sivua tiukkaa asiaa, siitä huokuu tehtävähakin historiaa ja perustaa, jolle myöhempiä vaiheita on rakennettu. Kannattaa perehtyä näihin ja muuhunkin lehtemme sisältöön.

Jorma Paavilainen

Kesäkilpailu 2005 – tuomio

Mattitehtävät, apu- ja itsematit, lopputehtävät

Parhaat kiitokset ST:lle kilpailun järjestämisestä juhlavuoteni merkeissä. Tehtävien ratkaiseminen ja tutkiminen oli nautinnollista puuhaa. Paremmuusjärjestykseen asettaminen olikin sitten ongelmallisempaa kuten aina.

Kisaan osallistui 6 laatijaa yhteensä 10 tehtävällä (9 kpl a# ja yksi i#). Ilmeisesti teemana ollut excelsior on jo niin käytetty että uusien ideoiden löytäminen ei ihan helppoa ole. Sain Kenneth Soljalta kuviot nimettöminä kuten tapaan kuuluu. Muutama pikkutehtävät olivat sinänsä ihan sieviä mutta äärimmäisen helppoja eivätkä näin ollen mahdu tuomioon. Samoin jäi ulkopuolelle apumattikaksonen, joka esitti teeman 4-kertaisena. Sijoittumiseen tarvittiin kuitenkin enemmän sisältöä kuin pelkät korotusmarssit ja tukinta-/mattisiirrot.

1. kunniamaininta Unto Heinonen: Toistot ihannematein. Tässä hämmästyttää mustan täsmällinen siirtojärjestys, joka on löytynyt ilman kaksosta. Kaiken loksahdaminen kohdalleen on ilmeisesti ollut suuremmankin työn takana. Itse excelsior jää kylläkin hieman sivujuoneksi.

2. kunniamaininta Terho Marlo: To-dennäköisesti helpoin koskaan ratkaisemani 12 siirron apumatti! Mutta idea on kiehtova ja hymy tulee huulille. Vasta ratkaisun puolivälissä paljastuu koko juju, kun yhtäkkiä musta ja valkea vaihtavat roolia marssijana ja tempoilijana. Mieliinpainuvin koko joukosta.

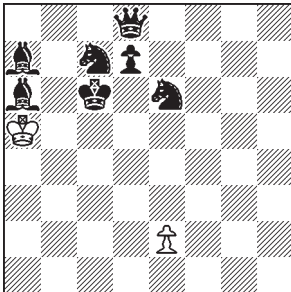
1. maininta Unto Heinonen: Tässä taas kilpailun vaikein tehtävä. Vähäisellä materiaalilla 11 siirtoon venytetty kaksinkertainen esitys joka vaatii ratkaisijalta suurta tarkkuutta. Tehtävän hienouksiin kuuluu mm lähetin pelaaminen f6:een tarkoin reitein ja ajoituksin sekä mK:n sivuaskel matkalla f6:een. Kunpa tehtävä vielä olisi sisältänyt jonkun varsinaisen kohokohtan...

2. maininta Jorma Pitkänen: Hieman rutiinomainen itsemati sisältää kahden excelsiorin lisäksi mukavan korotusansan (6. a8L? h1L! ja 6.a8T/R? h1R!) ja lopussa hillityn tempon.

3. maininta Henry Tanner: Omaperäisen tuntuinen juoni missä sotilas vetää tornia perässään. Vaikeahko.

Ylämylly 5.1.2006 *Carl-Erik Spåre*

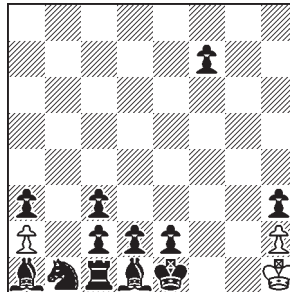
**1. kunniamaininta
Unto Heinonen**

a#5 2 ratkaisua 2+7

1.Lc5 e4 2.Ld6 e5 3.Rc5 e6
4.Lc4 e7 5.Ld5 exd8R# ja
1.Db8 e4 2.Ra8 e5 3.Rec7
e6 4.Lc8 exd7 5.Kb7 d8R#

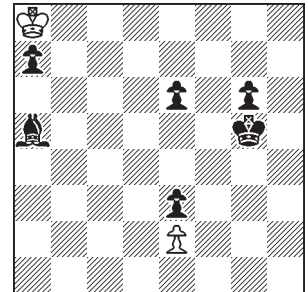
**2. kunniamaininta
Terho Marlo**

a#12 3+12

1.f5 Kg1 2.f4 Kh1 3.f3 Kg1
4.f2+ Kh1 5.f1R Kg1 6.Rg3
hxg3 7.Lb2 g4 8.La1 g5 9.
Lb2 g6 10.La1 g7 11.Lb2
g8D 12.La1 Dg3#

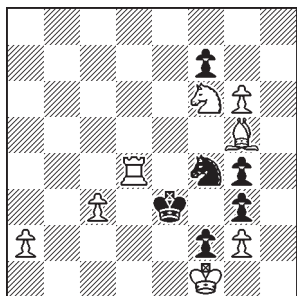
**1. maininta
Unto Heinonen**

a#11 2+6

1.Ld8 Kb7 2.a5 Kc6 3.a4
Kc5 4.a3 Kd4 5.a2 Kxe3
6.a1T Kd4 7.Tg1 e4 8.Lf6+
e5 9. Kf5 exf6 10.Tg5 f7
11.Kf6 f8D#

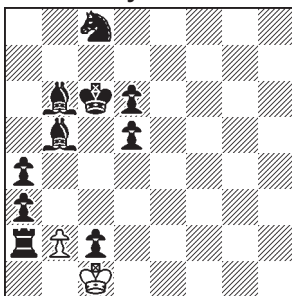
2. maininta
Jorma Pitkänen

i#8 8+6

1.a4 fxe6 2.Rh5 gxh5 3.a5
h4 4.a6 h3 5.a7 h2 6.a8D
h1R 7.Df3+ gxf3 8.Lh6 fxe2#

3. maininta
Henry Tanner

a#5½ 2+10

1. -b3 2.Tb2 bxa4 3.Tb4 a5
4.Ta4 axb6 5.Ta6 b7 6.Tb6
bxc8D#

Huomautukset tuomioon viimeistään 30.9.2006 luottamusmiehelle osoitteella Kenneth Solja, Raappavuorensuuna 8 E 75, 01620 Vantaa.

Vuoden 2005 kesäkilpailun satutehtävien tuomio julkaistaan myöhemmin.

Jorge Joaquin Lois 60 JT

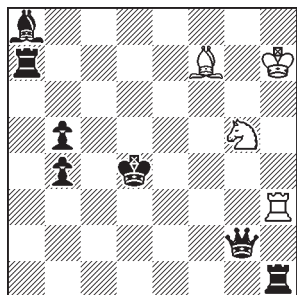
Juhlakilpailun apumattiryhmässä vaaditaan kolmen siirron apumatteja teemana "kiinnitetty kiinnittäjä". Jossakin vaiheessa ratkaisua, kuvioasema mukaan luettuna, nappula A kiinnittää nappulan B, ja myöhemmin ratkaisussa nappula B kiinnittää nappulan A.

Useat ratkaisut ja muodot ovat sallittuja, kunhan jokainen niistä on esittää vaaditun teeman. Nolla-asetat ja satunappulat eivät ole sallittuja. Tuomari on juhlija itse.

Tehtävät luottamusmiehelle: Roberto Osorio retrosdelsur@fibertel.com.ar (vain sähköpostilla!) viimeistään 5.12.2006.

Tasokkaat esimerkkitehtävät:

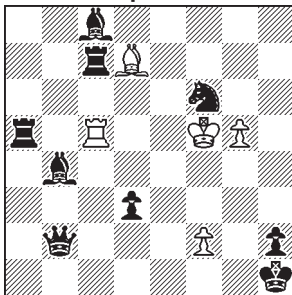
**Jorge Kapros &
Jorge Lois**
Thema Danicum 1995
1. kum.

a#3 b) Sb4→c2 4+7

a)1.Ta3 La2 2.Tb3 Re6+
3.Kc4 Lxb3#
b)1.Tb1 Ta3 2.Tb3 Rf3+
3.Kc3 Txb3#

**Jorge Kapros &
Jorge Lois**
Gambit 1996/97
1.-2. palkinto

a#3 2 ratkaisua 5+9

1.Lb7 Te5 2.Lg2 Lc6
3.Lc5 Te1#
1.Ta1 Le6 2.Tg1 Tc1
3.Rd7 Ld5#

Juri Gordian 70 JT

Kilpailu on seuraavissa ryhmissä: n#4-6, s#4-8, h#4-8, missään ryhmässä ei ole teemavaatimusta.

Tuomari on juhlija, tehtävät hänelle 1.2.2007 mennessä osoitteella Juri Gordian, Pochtamt box 66, 65026 Odessa, Ukraine tai sähköpostilla gordian37@mail.ru

Puhdistettu teema

Selailllessani parinkymmenen vuoden takaisia muistikirjojani löysin tehtäväkuvion, joka palautti mieleen hienon ihmisen ja erinomaisen laatijan *Matti Myllyniemen*. Päiväys kertoo, että kuvio on tallennettu Sarajevon tehtäväkongressin aikana 1984.

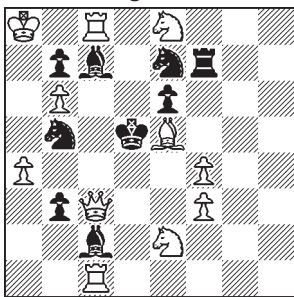
Se muistutti minua myös illasta, jolloin herra ja rouva Myllyniemi kutsuivat Marjan Kovacevicin ja minut hotellihuoneeseensa ja järjestivät pienet cocktail-kutsut. Myllyniemi piti varsin tunteellisen, lyhyen puheen ja ilmaisi kiitollisuutensa siitä, että osallistuime hänen juhlakilpailuunsa muutama vuosi aikaisemmin (Marjan voitti ensimmäisen palkinnon ja minä toisen). Saimme myös mukavat lahjat samanaikaisesti muodollisen ja ystävällisen (ja mielestäni varsin kunnioittavan) ilma- piirin puitteissa.

Samanaikaisesti tapaamisen aikana Myllyniemi ja minä keskustelimme laudan äärellä tehtävistä. Jossain vaiheessa mainitsin erään hänen vanhoista tehtävistään, jonka olin huomannut hänen kokoelmassaan "Toteutuneita oivalluksia" (Pori 1980, n:o 57, kuvio 1). Olimme samaa mieltä siitä,

että valitettavasti ratkaisun yksi muunnelma oli temaattisesti epäpuhdas ja Myllyniemi ihasteli ideaani sen puhdistamisesta. Muodostimme aseman (kuvio 2), joka tietääkseni on toistaiseksi jäänyt julkaisematta.

Matinmuutokset teemanmuutoksin: esipelin aktiivinen duaalinvälttö muuttuu passiiviseksi (Mari-teema) alkusiirron jälkeen. Valitettavasti kuviossa 1 jälkimmäinen ei ole puhdas, koska 1.-Lxb6:n jälkeen matin 2.Rc7 estää myös suojaus lähetillä. Ideani oli korvata mustan ratsun kiinnitys valkean patteri- ja kaksoisshakkimateilla, jolloin teemaruudun suojausella ei ole merkitystä. Se oli mahdollista saavuttaa myös kevyemmin (esim. esim. Ka7 Df5 Ta5 h5 Lb8 e2 Ra2 d6 sc6 – Kd4 Tb3 Lb5 g5 Rf2 sb6 c4 e3 e4 e7 g6 [9+11]), mutta kuviossa 2 menimme vähän pitemmälle lisäämällä kolme eri matia mustan kuninkaan siirtojen jälkeen – miellyttävä piirre, vaikkakin yksi niistä on uhkaus.

1) Matti Myllyniemi main. *Magasinet* 1953

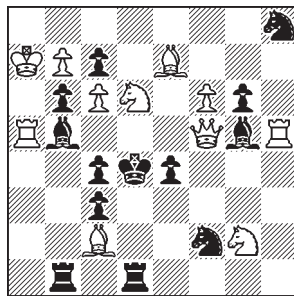

2#

11+9

- 1.-Ld3 2.Dc5# (2.Dc4?)
- 1.-Lxb6 2.Dc4# (2.Dc5?)
- 1.Da5! (2.Dxb5#)
- 1.-Ld3 2.Rxc7# (2.Rc3?)
- 1.-Lxb6 2.Rc3# (2.Rc7?)
- 1.-Kc4 2.Dxb5#
- 1.-Kc5 2.Dxb5#
- 1.-Kc6 2.Dxb5#
- 1.-Ld6 2.Rc3#

2) Matti Myllyniemi & Milan Velimirovic Ensipainos (laadittu 1984)

2#

11+13

- 1.-Lxc6 2.De5# (2.Dd5?)
- 1.-Lf4 2.Dd5# (2.De5?)
- 1.Dd7! (uhk. 2.Rf7#)
- 1.-Lxc6 2.Rf5# (2.Rxb5?)
- 1.-Lf4 2.Rxb5# (2.Rf5?)
- 1.-Kc5 2.Rxe4#
- 1.-Ke5 2.Rxc4#
- 1.-Kd5 2.Rf7#
- 1.-cxd6 2.Dxd6#

Milan Velimirovic

"Väärä" voitto

Vuoden 1998 Pietarin FIDE-kongressista minulla oli kotiintuliaisina muutama venäläinen tehtäväkirja. Niiden joukossa A. K. Kalininin "Postizhenie krasoty" (tarkoittaen jotain sen suuntaista kuin "kauneuden oivaltaminen"). Kirjan nimestä ei voi päätellä sitä, että se sisältää yksinomaan armeijassa palvelleiden laatimia tehtäviä. Kirjan päätekijä Aleksandr Kalinin kertoo myös alkusivuilla tehtävähakin elimellistä yhteyttä käytännön pelishakkiin - varsinkin loppu tehtävien kautta. Ovathan loppu tehtävien laatijat merkittävästi tutkineet loppupelin teoriaa. Joskus loppupeleissä voi tapahtua loppu tehtävämäisiä ideoita.

Ja sitten Kalinin esittää esimerkin (1). Pieni loppu tehtävä v:lta 1960 (lähde ei mainittu).

1.e6 Lxb6 2.Kd7 Lc5 3.Rc8 Lf8 4.Kc7 ja musta on siirtopakossa.

Neljännesvuosisadan kuluttua v. 1984 naisten turnauksessa Romaniassa käytettiin mK:n patitusta erinomaisesti hyväksi pelinlopussa (2)

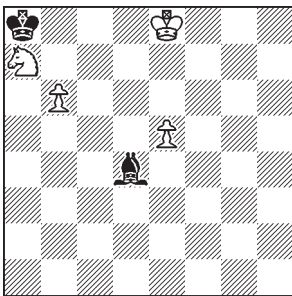
Valkea jatkoi 1.Kc7 Lh3 2.Kd8 Lg4 3.Ke7 Lc8 4.h8D+ Kxh8 5.Kf7 ja toden totta ollaan edelläesitetystä asemasta vaikkakin peilikuvana. Valitettavasti tämä esimerkki ei ole pätevä, vaikka kaikki menikin valkean laskelmien mukaan. Ilmeisesti ro-

manialainen pelaaja oli jo menettänyt toiveensa pelin pelastamiseksi ja siksi hän ei ollut valppaana. Itse asiassa Kalininin idea oli ansa, sillä valkean pelatessa 2.Kd8?? mustan olisi pitänyt vastata 2.-Lf1!! selviytyen tasapeliin, koska nyt lähetti pääsee viistolinjalle a4-e8 ja d-sotilaan eteneminen on ratkaisevasti estetty.

Tutkin peliasemaa jonkin aikaa ja havaitsin, että asema on kuin onkin valkean voitto, mutta aivan eri tavalla kuin Kalinin osoitti. Kiertämällä c5,d4:n kautta vK pääsee esteettä e5:een. Voimme siis asettaa laudalle aseman (3).

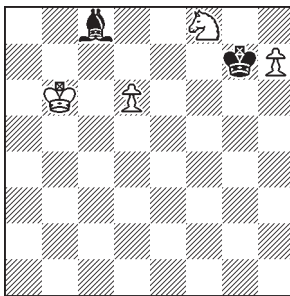
Valkea siirtovuorossa. Jos musta olisi tässä siirtovuorossa, huomataan että musta häviäisi heti, koska lähetin siirtoja seuraa Re6+ ja jos taas kuningas menee kulmaan pääsee vK vierijäytymään f6:n kautta h6:een ja loppu on selvä. Valkean ollessa siirtovuorossa tehtävä on hiukan hankalampi. Valkea pelaa 1.Kd4 ja musta vastaa 1.-Lh3 Edelleen 2.Kd5! (ei 2.Ke4?? koska 2.-Lg2+ ja L pääsee taas viistolinjalle a4-e8) 2.-Lg2+ 3.Kc5 Lh3 4.Kd4 Lg4 (4.-Lc8 5.Ke5 tai 4.-Lf5 5.Kd5 Lc8 6.Ke5 ja musta on siirtopakossa) 5.Ke4 (nyt L ei pääse shakkaamaan tehokkaasti) 5.-Lh3 6.Kf4! ja nyt kun 6.-Lc8 niin 7.Ke5 jälkeen päästään kuiviasemaan mustan siirtovuorossa.

1) Aleksandr Kalinin

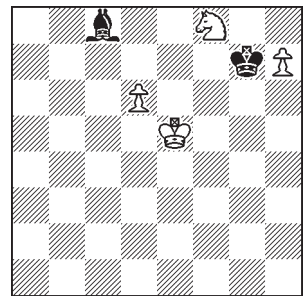
Voitto

2) Zh. Jagodzinskaja(?) - G.Olarasu

Valkean siirto

3)

Valkean siirto

ENSIPAINOKSET - ORIGINALS

Tällä palstalla julkaistavat ensipainokset ottavat osaa lehden vuosikilpailuihin. Laatioita pyydetään lähettämään tehtäviään osastojen toimittajille: mattitehtävät Mikael Grönroosille; apumatit Hannu Sokalle; lopputehtävät, itsematit, satushakki- ja shakkimatemaattiset tehtävät Joose Norrille. Myös ratkaisut ja kommentit tulee lähettää vastaavien osastojen toimittajille.

Suurissa mateissa (n#) ja itsemateissa (i#n) kuvion alla oleva **h** tarkoittaa temaattista houkutusta, **e** taas esipeliä (= jos musta olisi siirtovuorossa). Niitä ei tarvitse ilmoittaa ratkaisuisissa. Apumateissa vaihdelma ilmaistaan asteriskilla, esim. a#2*.

Originals published in this section are eligible for the informal tourneys of ST. Composers are requested to send their original compositions to the individual editors: Direct mates to Mikael Grönroos; Helpmates to Hannu Sokka; Studies, Selfmates, Fairies and Mathematical Chess Problems to Joose Norri. Also all solutions and comments should be sent to the appropriate editors.

In direct mates (n#) and selfmates (i#n) h under the diagram means a thematic try, while e means setplay. You need not give tries & setplays in your solutions. In helpmates setplay is indicated by an asterisk, e.g. a#2 (= helpmate in two with setplay).*

Piece abbreviations in Finnish are: K = King, D = Queen, T = Rook, L = Bishop, R = Knight.

MATTITEHTÄVÄT - DIRECT MATES

Mikael Grönroos, Savenottotie 10 C 8, 65280 Vaasa (mikael.gronroos@fimnet.fi)

Tuomarit - Judges: 2# 2005-2006: **Marjan Kovacevic**, 3# 2006-2007: **NN**, n# 2006-2007: **NN**

Tarjolla on edelleen vain kaksi tehtävää! Yritän omalta osaltani lisätä värväysaktiivisuuttani. Toivon, että lukijat löytäisivät myös suomalaisen mattitehtäväpalstan julkaisuforumina. Tiedän toki, että saan syyttää itseäni kriittisestä linjastani.

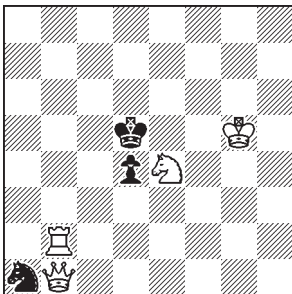
Pahoittelen, että edellisestä numerosta jäi pois Hannu Kettusen kommentit ja täydet 16 ratkaisupistettä. Pisteet on lisätty nyt jälkikäteen. Toivon, että kaikkien ratkaisut ja kommentit nyt ovat tulleet mukaan.

This time again there are only two chess problems, one from our American friend Steven and one from Marko. I hope international readers will find this Finnish forum to publish there direct mate problems. Please send me good quality direct mates. Bitte Mattaufgaben mit guter Qualität senden. Tacksam för mattproblem med god kvalitet.

2977. Marko Ylijoki

Tampere

E. af Hällströmin mukaan

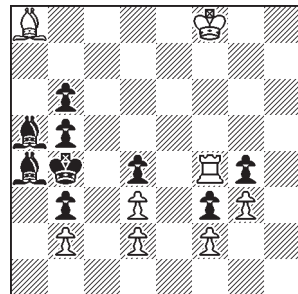
3#

eh

4+3

2978. Steven B. Dowd

USA

9#

8+9

MATTITEHTÄVÄENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 1/2006

2902. Nedeanu 1.Df8+! Kh7 2.Df7+ Kh8 3.De7 Kg8 4.Df6 Kh7 5.Df8 Kg6 6.De7 Kh6 7.Df7 Kg5 8.Dg7#.

2903. Sokka 1.h8D! Dg2+ 2.Kf4 Db7 3.Dd8 Db4+ 4.Rc4 Kc1 5.Lb2+ Dxb2 6.Rxb2 Kxb2 7.Dd2+ Ka3 8.Dc3+ 6.-Kc2 7.Ra4 Kc1 8.Lb3 (1. päämuunnelma), 4.-Kc2 5.Lf8 Db8+/Dc3 6.Dxb8/Lg6+, 3.-Db2 4.Dd1+ Dc1 5.Lg6+ Ka2 6.Dxc1, 3.-Kc1 4.Lf8 Da6 5.Rc4 Df6+/Dh6+/Da2 6.Dxf6/Lxh6/La3+, 4.-Db5 5.Rc4 Db8+/Db3 6.Dxb8/Dd2+, 4.-Db2

5.Rd3+ K~ 6.Rxb2(+), 1.-Dxe2 2.Rd3 Dg2+ 3.Kd4 Db7 4.Dh7 Da7+ 5.Kc3 Da3+ 6.Kd2 Da2+ 7.Rb2+ Ka1 8.Dh1+ (2. päämuunnelma, jossa on mattiduaali), 4.-Dxf7 Dh1+, 4.-Dg2 5.Re1+ K~ 6.Rxg2, 2.-Dg4+ 3.Rf4 Dc8 4.La2+ Kxa2 5.Dxc8 (pieni pattiansakin mukana).

2369v. Krätschmer 1.Rg3+! Kf4 2.Rh5+ Ke4 3.Lc6+ Kxf5 4.Ld7+ Ke4 5.Rg3+ Kf4 6.R3e2+ Ke4 7.cxb3.

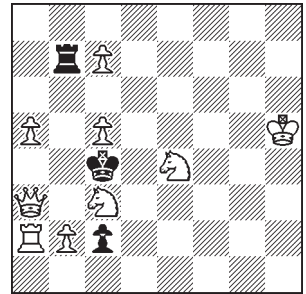
APUMATIT - HELPMATES

Hannu Sokka, Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku (hannu.sokka@pp1.inet.fi)

Tuomarit - Judges: a#2/h#2 2005-2006: **NN**, a#3/h#3 2006-2007: **NN**, a#n/h#n 2006-2007: **NN**

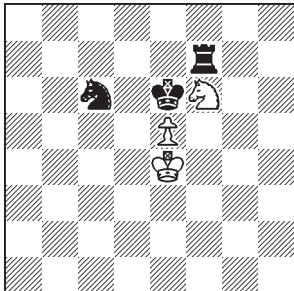
Peräti 18 apumattia tällä kertaa, takuulla jokaiselle jotakin. Viime palstalla oli harmillinen painovirhe Medintsevin tehtävässä 2959, joka julkaistaan nyt korjatussa muodossa. Lähetäkääpä sen ratkaisut tämän numeron ensipainosten ratkaisujen kera. Huomatkaapa myös SBD/MY-ensipainos Valikoituja apumatteja-palstalla!

2959k. Vitali Medintsev
RUS

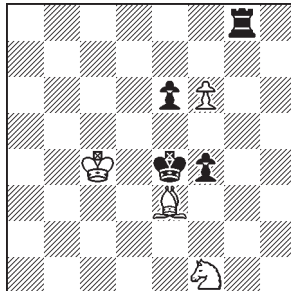
a#2 2.1.1.1. 9+3

2979. Ismo Tompuri
Vehkajoki

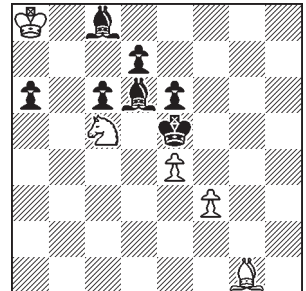
a#2* 3+3

2980. Ismo Tompuri
Vehkajoki

a#2 2.1.1.1. 4+4

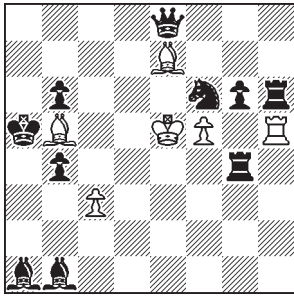
2981. Nikolaj Kuligin
UKR

a#2 3.1.1.1. 5+7

2982. Michal Dragoun

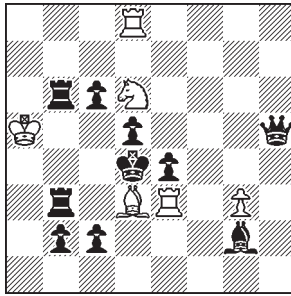
CZE

a#2 2.1.1.1. 6+10

2983. Arto Heimonen

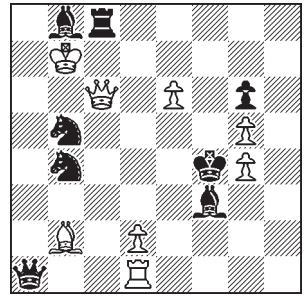
Helsinki

a#2 2.1.1.1. 6+10

2984. Vitaly Medintsev

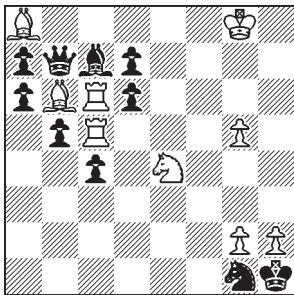
RUS

a#2 2.1.1.1. 8+8

2985. Christer Jonsson

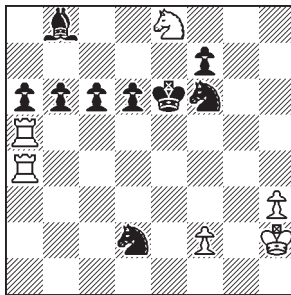
SWE

a#2 b) Rg1→h2 9+10

2986. Christer Jonsson

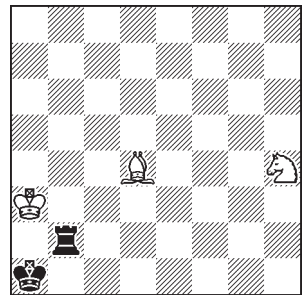
SWE

a#2½ 0.3.1.1.1. 6+9

2987. Ismo Tompuri

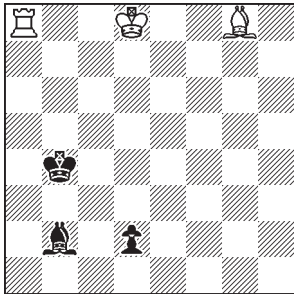
Vehkajoki

a#3* 3+2

2988. Nikolaj Kuligin

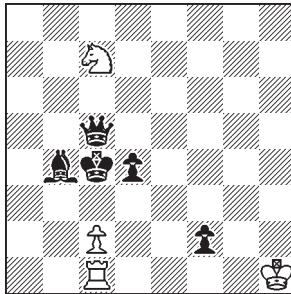
UKR

a#3 3.1.1.1.1. 3+3

2989. Jorma Pitkänen

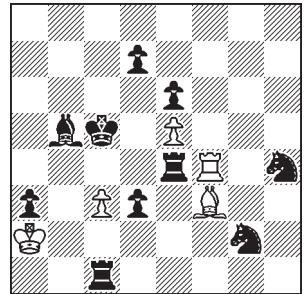
Lahti

a#3 2.1.1.1.1. 4+5

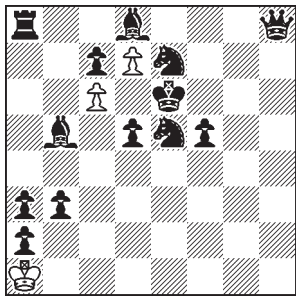
2990. Christopher Jones

GBR

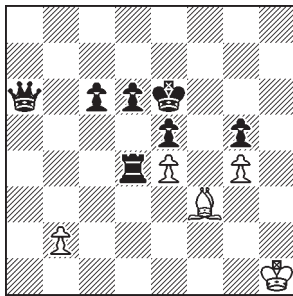
a#3 2.1.1.1.1. 5+10

2991. Unto Heinonen
Helsinki

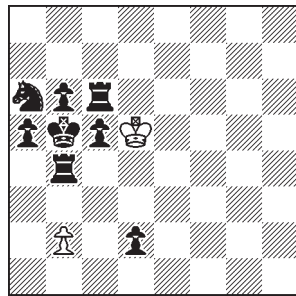
a#4 3+13

2992. Christer Jonsson
SWE

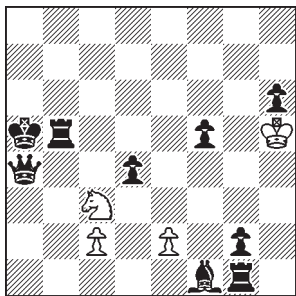
a#4½ 0.1.1.1... 5+7

2993. Jorma Pitkänen
Lahti

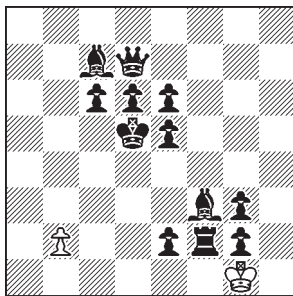
a#5 b) vsb2→b3 2+8

2994. Christer Jonsson
SWE

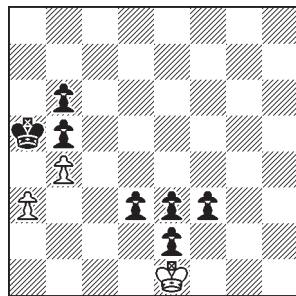
a#5 4+9

2995. Boris Shorokhov
RUS

a#5 b) vRb2 2+12

2996. Rolf Wiehagen
DEU

a#7 3+7

APUMATTIENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 1/2006

2904. Dikusarov 1.Rd4+ Rb7 2.Rb5 Ra5# 1.Ra5+ Rb5 2.Rb7 Ra7#. Ihan kiva "varjele K:ta"-miniatyyri (CS). Helppo, mutta huvittava katko- ja mattiruutujen vaihteluiheen (AH).

2905. Janczura 1.Tb1 Lc2 2.Ta1 Lb3# 1.Lb2 Rxb3 2.La1 Rc1#. Miniatyyrissä paljon sisältöä (CS).

2906. Kruk 1.Re6 Ra6 2.Rf4 Rc5# 1.Le2 Tg8 2.Ld3 Tg4#. Kahdesta erilaisesta ratkaisusta toinen ottaa usein enemmän aikaa (PV).

2907. Kolesnik & Zalokotskij a) 1.De7 Tg5+ 2.Kf8 Tg8# b) 1.Dh6 Tg5+ 2.Kh7 Lg8# c) 1.Rf8 Td7+ 2.Ke8 Lf7# d) 1.Lc7 Te5+

2.Kd6 Te5# e) 1.Rb1 Td2+ 2.Ka1 Ta2#. Jokaisessa ratkaisussa kaksikin mv Umnova. Melkoinen saavutus antanee anteeksi karkean kaksostelun (CS). Näppärä yhdistelmä (AH).

2908. Zgerski 1.Lxf8 Da1 2.Lxc5 Da4# 1.Kxa6 Ta8+ 2.Kb7 Dc8#.

2909. Dowd & Ylijokia 1.Rg4 Le5 2.Ke4 Lg2# b) 1.Rc6 Te5+ 2.Kd4 c3# c) 1.Kd4 Lg5 2.Td5 Lxe3# d) 1.Ke4 Td7 2.Tc5 Td4#. The theme play is stronger in the first pair; a special interference by bK in c) (UH). c-kohta vaikea (PV). Kunpa vielä c-muodossakin ennappulan siirto olisi katko (CS). Etuna vaikeus, haittana passiivinen mD (AH).

2910. Jonsson 1.Rg5 Lg1 2.Re4 Rd4# 1.Rd4 Tg1 2.Re2 Rg5#. Helppo vaikka olen huono hevostmies (PV). Tyypillisesti vaikea ja kaunis (AH).

2911. Garai & Grönroos a) 1.Ld4 Kf4 2.b6 Da8# b) 1.Td4 Kxf2 2.Lc4 Da3#. Kaksostelu liiankin osoitteleva (CS).

2912. Makaronets 1.Ke5 Tg7 2.De4 dxe4 3.Ke6 Te7# 1.De1 Tg3 2.De5 Rg7 3.f5 Rh5#. Kauniit erityyppiset ratkaisut. D-uhras oli vaikea nähdä (CS).

2913. Jonsson 1.exf3 Kb3 2.De1 Kc2 3.Ke2 Ld3# 1.e3 Rf2 2.exf2 Lf5 3.De2 Lh3#. Elegant and difficult (UH). Kauniit ratsun uhraukset (CS).

2914. Kolesnik & Vinokurov a) 1.Te4 Tg7 2.Tg4 hxg4+ 3.Kf6 Lxb2# b) 1.Rc4 Lc1 2.Re5 dxe5 3.Te4 Tg5#. Harakanpesä vaikka yhteneväisyyttäkin löytyy (CS). Todella vaikea (AH).

2915. Heinonen 1.Kd6 f4 2.Tf3 dxe6 3.Lc6 Lc5# 1.Td3 f3+ 2.Kc4 d6 3.Rb4 Tc5#.

Pidän tästä. Hauska teema (PV). Hieno ja originelli vs/mT tehtävänvaihto. Vaatii taitoa tehdä tällainen hallitusti (CS). Kaunista, muttei sentään Unton vaikeimpia (AH).

2916. Jones a) 1.Dc5! (Dc4?,Dc6?) Ld5 2.Kc3 La2 3.Dc4 Txc4# b) 1.Ld5! (Le4?,Lc6?) Tc4+ 2.Kf3 Th4 3.Le4 Lxe4#. The analogy is fine and original (UH). Taatua Jonesia eli omaperäistä ja vaikeaa (CS).

2917. Kolesnik & Zalokotski & Grönroos 1.Ka7 Kc2 2.Ka6 Lc5 3.Ka5 Lb4+ 4.Ka4 b3# 1.Lc7 a4 2.Tc8 a5 3.Kb8 a6 4.Ra8 a7#. W's and B's reciprocal play; humorous and original (UH). Hauska juttu pitkillä vastakaisilla marsseilla. Kontrasti miellytti (CS). Hauskasti erityyppiset ratkaisut (AH).

2918. Jonsson 1.Df1 Lf8! 2.Tg6 hxg6 3.h1T g7 4.Df8 gxf8D 5.Tb1 Da3#. Difficult!! Fine logical construction (UH). Meni aikaa kaameasti, mutta komeaa Lf8 uhrausta kannatti etsiä (CS).

RATKAISUPISTEET		ST 1/2006: 2902-2929					
	#	+=	a#	i#, satu	1/06	2006	YHT
Ratkaisija	9	-	36		45		
Antero Harju			35		35		4897
Olli Heimo							4314
Arto Heimonen	6		34		40		764
Unto Heinonen			35		35		3861
Erkki Helminen			8		8		1735
Yrjö Hiltunen			28		28		4109
Hannu Kettunen	3		35		38		5973
Romuald Lazowski	9		36		45		1617
Carl-Erik Spåre			36		36		714
Pentti Vähämäki			25		25		3984
ST 5/2005:n ratkaisuista Hannu Kettuselle 16, lisätty yhteispisteisiin! Satutehtävien pisteet ehkä ensi kerralla.							

ST:N RATKAISIJOILLE / DEAR SOLVERS

ST-lehden ensipainosten ratkaisijat saavat jokaisesta 500 pisteen ylityksestä pienehköön tehtävöpuksen. Ota yhteys kirjastonhoitaja Neal Turneriin, osoite Vanha Hämeenyläntie 26 A, 00390 Helsinki (nealturnerfinland@hotmail.com).

Each time a solver reaches 500 pts, he is entitled to a chess problem booklet, usually published by ST. Please, contact our librarian: Neal Turner (address above).

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

30 vuotta sitten

Jäsenmonisteen numerossa 2/1976 kerrattiin julkaisun historiaa. Samalla esitettiin edelleen pätevä toivomus, että jäsenistö osallistuisi aktiivisesti lehden tekemiseen.

N:o2 23.3.1976

ST:N JÄSENMONISTEEN 30. VUOSIKERTA antaa aiheen lyhyeen katsaukseen taaksepäin. Moniste aloitti ilmestymisensä melko tarkalleen 30 vuotta sitten - ensimmäinen numero ilmestyi kevättalvella 1946 silloisen sihteerin EERO SAARENHEIMON toimittamana. Monisteen ulkonäkö oli lähes sama kuin nykyisin, mutta sivuja oli vähemmän. Seuraavat toimittajat olivat LEO VALVE (1947—49, 1951-52), A. HINDS (1950), OSMOKAILA (1959-71), HANNU HARKOLA (1971-) sekä vuosina 1951-58 mm. JAN HANNELIUS, MATTI MYLLYNIEMI ja ILMARIMÄKIHOVI.

Olisiko monisteen ulkonäköä syytä muuttaa esim. enemmän lehden muotoiseksi? Millaisista sisältöistä monisteeseen toivotaan? Koska sen tulisi ilmestyä? Kertomalla mielipiteitä näistä seikoista voi jokainen ST:n jäsen auttaa tämän tiedotusvälineen kehittymistä. Huom! Monisteessa julkaistaan myös muiden kuin puheenjohtajan tekstiä (jos jostakin saadaan!).

Osmo Kaila oli juhlinnan kohteena jäsenmonisteessa 3/1976.

N:o3 11.5.1976

OSMOKAILA 60 V. 11.5.1976

Tuntuu jotenkin uskomattomalta, että Osmo Kaila on jo saavuttanut 60 vuoden iän. Se merkitsee tavallisesti sitä, että ryhdytään valmistautumaan eläkeikään, hiljennetään vauhtia, nautitaan kiireettömistä päivistä. Toisin on kuitenkin Kailan tapauksessa. Sen osoittaa jo viimeisten kymmenen vuoden toiminta, joista mainittakoon toiminta ST:n puheenjohtajana vuoteen 1971 (kaikkiaan 12 kautta) ja matrikkelinhoitajana siitä lähtien sekä FIDE:n tehtävätoimikunnassa vuoteen 1970, kirjojen “123 suomalaista lopputehtävää” ja “Lauantaishakkia” sekä kirjasten “Laatijamestari Aleksis Rautanen” ja “Toiset 123 suomalaista lopputehtävää” toimittaminen (osaksi muiden avustuksella), tuomarin tehtävät mm. E. Bonsdorffin 50-vuotiskilpailussa, 2. kv. joukkuelaadintakilpailussa, WCCT-kilpailussa, FIDE-albumin 1914-44 lopputehtävä- ja 1962-64 apumattiryhmässä. Pelivahvuudeltaan Kaila on kv. mestari ja lisäksi hän on kv. pelituomari. Tehtäväshakilliset arvot ovat: kv. tuomari (apumatit ja lopputehtävät) v. 1958, kansallinen tehtävämestari v. 1966, M-luokan ratkaisija v. 1968.

Laadinnan tasosta on osoituksena mm. 9,5 tehtävää FIDE-albumeissa (näistä 2 lopputehtävää; pisteet 10,83). Kaikesta edelläluetellusta huolimatta on Suomen tehtäväshakille merkityksellisintä se tuki, kannustus, ideointi ja joskus “piiskauskin”, jota Kaila väsymättä jaksaa harjoittaa. Kiitokset siitä ja onnittelut!

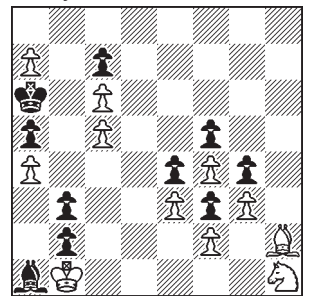
Valikoituja apumatteja

Bernhard Hegermannin 28-siirtoinen apumatti vuodelta 1934 on säilyttänyt asemansa maailman pisimpänä korrektina ortodoksi-apumattina useiden laatijoiden sinnikkäistä ponnisteluista huolimatta. Nykyisin moni on valmis kokeilemattakin myöntämään, ettei ennätystä (ehkä) koskaan rikota, joskin yritteliäitä näyttää aina silloin tällöin olevan. Niin tai näin, tämä toimikoon vain johdantona tämän kertaiseen aiheeseeni, jossa käsittelem poikkeuksellisen pitkiä apumatteja, joissa on enemmän kuin yksi ratkaisu. Katsaus on lähinnä historiallinen, mutta pyrkii samalla olemaan kannustava, sillä aiheenmukaisia apumatteja ei ole muutamia poikkeuksia lukuunottamatta viime vuosina juurikaan laadittu, eikä kokonaismääräkään ole kovin suuri, joten tutkittavaa riittää.

Aluksi pitäisi kuitenkin päättää, kuinka pitkä on "poikkeuksellisen pitkä" apumatti. Kirjassa *Selbstmatt-Miniaturen Reflexmatt-Miniaturen* (FEE=NIX, Aachen 2003) mainitaan, että termiä 'merikäärme' on käytetty jo yli vuosisadan ajan kuvaamaan minkä tahansa tyyppistä yli 15-siirtoista shakkitehtävää. Jos pidättäytyisin siis merikäärmeissä, jäisi tämä artikkeli kovin kepoiseksi, kuten jäljempänä tulemme huomaamaan. Jos vastaavasti konsultoimme netissä olevaa apumattitietokantaa PDB:tä (www.softdecc.com/pdb/index.pdb), huomaamme että yli 10-siirtoisia apumatteja on laadittu oikeastaan melko vähän. Puhumattakaan siitä, että suurimmassa osassa niistä on vain yksi ratkaisu, tai siitä, että kohtuullisen suuri määrä on sivuratkaisuvia tai muuten virheellisiä. Jos teemme tietokannasta hakuja edelleen juuri siirtoluvun perusteella, huomaamme että vasta 8-siirtoisten kohdalla laadittujen tehtävien määrä lähtee jyrkkään nousuun. Merkittävänä synnä on, että vähäisempi siirtoluku tietyksi antaa paljon enemmän laadinnallisia vapauksia, eikä esimerkiksi 8-siirtoisessa laatijan tarvitse välttämättä kahlehtia nappuloita samalla tavalla kuin monissa pidemmissä esityksissä. Ei kuitenkaan ole erityisen tavatonta huomata merikäärmeiden tyyppisiä rakenteita vaikkapa joissakin 5-siirtoisissa apumateissa, ja kun monia sieviä yli 10-siirtoista miniatyyrejakin on laadittu, ei pelkkä siirtoluku ehkä riitä kriteeriksi. Miellänkin helposti "poikkeuksellisen pitkäksi apumattiksi" jonkin tehtävän paitsi siirtoluvun myös rakenteen perusteella. Jahkaamisesta on kuitenkin tehtävä loppu, joten esittelen tässä artikkelissa vähintään 8-siirtoisia kaksiratkaisuisia apumatteja (en kuitenkaan miniatyyreja), mutta olisin tietysti voinut päätyä muunkinlaiseen ratkaisuun...

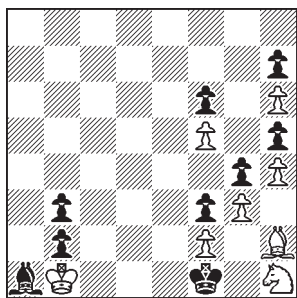
Poikkeuksellisen pitkille apumateille on tyyppillistä, että toinen osapuoli (useimmiten valkea) jonkin aikaa siirtelee jotakin nappulaa edestakaisin. Se on rakenteelle ominaista sarjasiirtomaisuutta ja täysin hyväksyttävää. Sitä vastoin myös näissä tehtävissä laatijan tulee välttää *ratkaisujen välisiä* toistuvia *siirtosarjoja samoissa siirtoluvuissa* sekä ratkaisun haarautumista, joita kumpaakin voidaan pitää keinotekoisena ratkaisujen pidentämisenä. Huomatkaapa kuitenkin, että vikana ei voida pitää, jos jokin siirtosarja toistuu toisessa ratkaisussa esimerkiksi muutamaa siirtoparia *myöhemmin* kuin ensimmäisessä. Tällaisessa pitkässä tehtävässä siinä saattaa aistia jopa jotain paradoksaalista! Tehtävä **A** on hyvä esimerkki edellä kuvatuista ongelmista ja ja avuista: 1.Kxa7 Lg1 2.Kb8 Lh2 3.Kc8 Lg1 4.Kd8 Lh2 5.Ke7 Lg1 6.Ke6 Lh2 7.Kd5 Lg1 ja nyt I) 8.Kc4 Lh2 9.Kd3 Lg1 10.Ke2 Lh2 11.Kf1 Lg1 12. Kg2 Lh2 13.Kxh1 Lg1 14.Kg2 Lh2 15.Kxf2 Lg1+ 16.Ke2 Lf2 17.Kd3 Le1 18.Kc4 Lb4 19.axb4 a5 20.Kb5 a6 21.Ka4 a7 22.Ka3 a8=D/T#, II) 8.Kxc6 Lh2 9.Kd5 Lg1 10.Kc4 Lh2 11.Kd3 Lg1 12.Ke2 Lh2 13.Kf1 Lg1 14.Kg2 Lh2 15.Kxh1 Lg1 16.Kg2 Lh2 17.Kxf2 c6 18. Kxe3 Lg1+ 19.Kd3 Lb6 20.cxb6 c7 21.e3 c8D 22.Ke4 Dc4#. Vaikka

A) Gyula Bebesi & Johannes Wittlich
Fairy Chess Review 1957

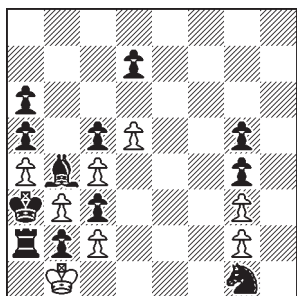
2 munnelmaa

B) Charles M. Fox
Tijdschrift v. d.
Nederlandse Schackbond
 1927

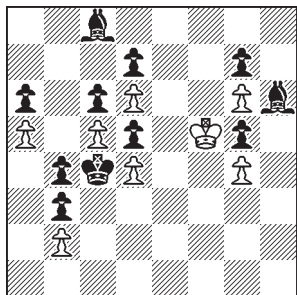
a#10 8+9
 b) vsf5→d5 & msf6→d6

C) Gyula Neukomm
Die Schwalbe 1928

a#9 8+12
 b) vsd5→e5 & msd7→e7

D) Gyula Bebesi
v. Skakbladet 1953

a#11 2.1... 8+11

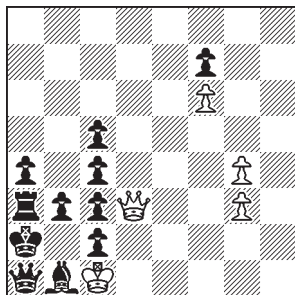
lyhyellä esipeillä *1.- a8D/T# onkin kuriositeetti-arvoa, pitäisi tehtävä ehdottomasti alkaa asemasta valkean 7. siirron jälkeen, jolloin tässä oli kaksi ainutkertaisen pitkää, 15-siirtoista ratkaisua. En oikein usko, että mielenkiinnoton (ja toistuva) siirtosarja 1.Kxa7 Lg1...7.Kd5 Lg1 jaksaa innostaa ratkaisijaa. Sitä vastoin siirroilla 9 ja 11 alkava manööveri vR:n lyömiseksi on kiehtova juuri sen vuoksi, että sama siirtosarja toistuu eri vaiheissa.

Pioneeritehtävä **B** on kehnosta kaksosestaan huolimatta erinomainen esimerkki kohtuullisen hyvästä aiheenmuokaisesta tehtävästä: a) 1.Ke2 Lg1 2.Kd3 Lh2 3.Ke4 Lg1 4.Kxf5 Lh2 5.Kg6 Lg1 6.f5 Lh2 7.f4 exf4 8.Kxh6 f5 9.Kg7 Ld6 10.Kh6 Lf8#, b) 1.Kg2 Lg1 2.Kxh1 Lh2 3.Kg2 Lg1 4.Kf1 Lh2 5.Kxf2 Lg1+ 6.Kxg3 Lc5 7.dxc5 d6 8.Kxh4 d7 9.Kg5 d8D+ 10.Kxh6 Df6#. K kiertää h6:een kahta eri reittiä, lisäksi - jos tarkkoja ollaan - tässä on zilahi-teema, vaikkakin sekä kaksonen että 'ylimääräiset' lyönnit hämärtävät sitä. Toki a-muodossa ratsun jääminen yövartijaksi on vakava puute.

Toisessa varhaisessa tehtävässä **C** on edellisen kanssa samankaltainen rakenteellinen ongelma b-muodon kanssa. Muuten tehtävä edustaa täysin toista tyyppiä, jossa sotilaat ovat pääosassa eikä minkään nappulan tarvitse heilahdella edestakaisin: a) 1.Rh3 gxh3 2.d6 h4 3.gxh4 gxh4 4.g3 h5 5.g2 h6 6.g1R h7 7.Re2 h8D 8.Rc1 Dxc3 9.Rxb3 Dxb3#, b) 1.Rf3 gxh3 2.e6 f4 3.gxf4 gxh4 4.g3 f5 5.g2 f6 6.g1R fxe7 7.Rf3 e8R 8.Re5 Rd6 9.Rxc4 Rxc4#. Koko kaksosesta päästäisiin kylläkin eroon melko vähäisin muutoksien.

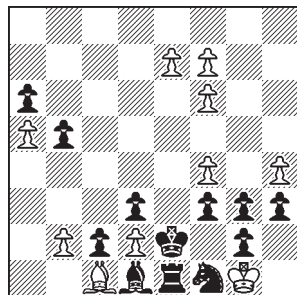
Loput artikkelin tehtävät **D-L** esittävät erilaisia toteutusmahdollisuuksia, ja niihin tutustuminen myös ratkaisemisen kautta on hyvin suositeltavaa. Aiheeseen minut innosti amerikkalaisystäväni Steven B. Dowd, jonka kanssa olen laatinut tehtävät J-L. Näistä K:ssa on luultavasti ensimmäisen kerran onnistuttu esittämään kaksi täyspitkää esipeliä ja ratkaisu yhdessä muodossa. L on ensipainos, jonka ratkaisu tulee lähettää tämän numeron apumattiensipainosratkaisujen kera Hannu Sokalle.

E) John Niemann
 3. palkinto
problem 7. TT 1954

a#10* 5+11

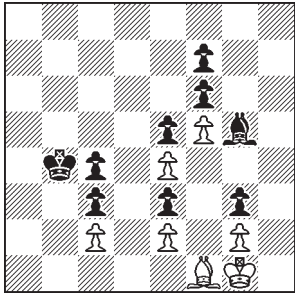
F) Gábor Cseh
 3. kunniamaininta
Thema Danicum 1997

a#8* 10+12

G) Christopher Jones

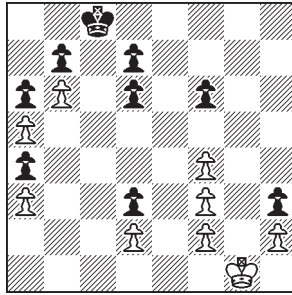
1. kunniamaininta
feenschach 1999

a#11 2.1... 7+9

H) Pal Benkö

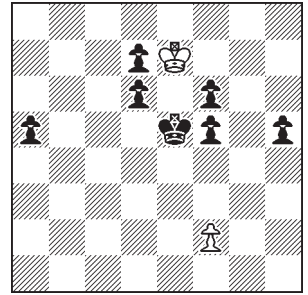
5. kunniamaininta
StrateGems 1999

a#10 2.1... 9+9

I) Jorma Pitkänen

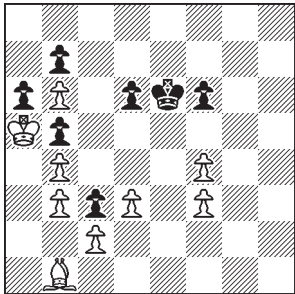
2. palkinto
Springaren joulu-TT
1992-93

a#8 0-asema 2+7
a) askel vasempaan (-sa5)
b) askel oikeaan (-sh5)

J) Steven B. Dowd &

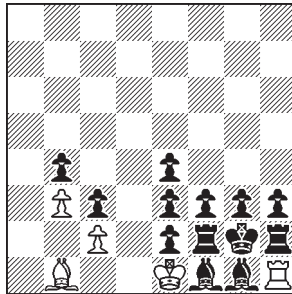
Marko Ylijoki
Orbit 2006

a#9½ b) vsd3→d4 9+7

K) Steven B. Dowd &

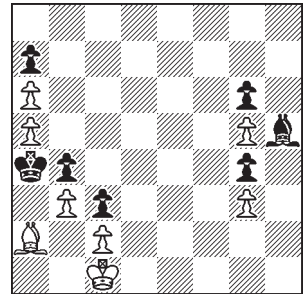
Marko Ylijoki
Schach-Aktiv 2006

a#10** 5+13

L) Steven B. Dowd &

Marko Ylijoki
USA / Tampere
ensipainos

a#8 2.1... 8+7
mK shakissa!

Ratkaisut tehtäviin D-K:

D: 1. Kb5 Ke5 2. Kxa5 Kf5 3. Kb5 Ke5 4. a5 Kf5 5. a4 Ke5 6. a3 bxa3 7. Ka6 axb4 8. Ka7 b5 9. La6 bxa6 10. Kb8 a7+ 11. Kc8 a8D#. 1. Kd3 Ke5 2. Kc2 Kf5 3. Kxb2 Ke5 4. Ka1 Kf5 5. b2 Ke5 6. b1T Kf5 7. Tf1+ Ke5 8. Tf7 gx7 9. b3 f8D 10. -b2 Df3 11. b1T Da3#. Kaksi T- ja D-korotusta, kameleonttitoistot hyvin etäällä toisistaan.

E: *1. -Dxc3 2. Db2+ Dxb2#, 1. cxd3 g5 2. c4 g6 3. fxg6 f7 4. g5 f8L 5. g4 Lxa3 6. Db2+ Lxb2 7. a3 Lxa3 8. Ka1 Lb4 9. La2 Lxc3+ 10. b2+ Lxb2#. Lyhyehkö esipeli ja pitkäkö ratkaisu, molemmat matit tulevat ruudulta b2, lisäksi lähetin täyskierto.

F: *1. -f8R 2. b4 Re6 3. b5 Rd4#, 1. b4 e8L 2. b3 Lb5 3. axb5 f8L 4. b4 Lc5 5. f2+ Lxf2 6. Kf3 f7 7. Te8 fxe8L 8. Ke2 Lh5#. Jälleen esipeli on ratkaisua huomattavasti lyhyempi. Mustan siirtopakon vuoksi R-kotus ei toimi ratkaisussa, jossa huikeat kolme L-korotusta.

G: 1. Ka3 Kh1 2. Kb2 Kg1 3. Kxc2 Kh1 4. Kd1 Kg1 5. c2 Kh1 6. c1R Kg1 7. Rd3 exd3 8. e2 d4 9. e1L Lc4 10. Lc1 Kf1 11. Led2 Lb3#, 1. Kc5 Kh1 2. Kd4 Kg1 3. Kxe4 Kh1 4. Kxf5 Kg1 5. Kg4 Kh1 6. f5 Kg1 7. f4 Kh1 8. f3 Kg1 9. fxg2 Lxg2 10. Lh4 Le4 11. Kh3 Lf5#. Valkea L vapautetaan kahdella eri tavalla, toistomatit.

H: 1.Kd8 Kf1 2.Ke7 Ke1 3.Ke6 Kd1 4.Kf5 Kc1 5.Kxf4 Kb2 6.Ke5 Kc3 7.Kd5 Kxd3 8.Kc6 Kc4 9.f5 d4 10.f4 d5#, 1.d5 f5 2.d6 f4 3.Kd7 f3 4.Kc6 Kf2 5.Kb5 Ke3 6.Kxa5 Kd4 7.Kxb6 Kxd5 8.Ka5 Kxd6 9.b5 Kc5 10.b4 axb4# Kindergarten, kuten saksalainen sanoisi. Kaksi toisistaan täysin poikkeavaa siirtosarjaa johtaa sieviin kameleonttitoistomatteihin.

I: 1.g4 Ke7 2.g3 Kf6 3.g2 Kg5 4.g1L Kg4 5.Lc5 Kf3 6.Ld6 Ke3 7.c5 Kd3 8.c6 e4#, 1.b4 Ke8 2.b3 Kd7 3.b2 Kc6 4.b1T Kc5 5.Tb6 Kd4 6.e5+ Ke3 7.Tf6 Kf3 8.e6 g4#. 0-asemasta huolimatta erittäin hieno tehtävä! Aiheen kannalta se kuitenkin on eräänlainen rajatapaus. Pelissä on saman tyyppisiä piirteitä kuin edellisessä, mutta tehtävä muistuttaa kuitenkin ehkä liikaa vähänappulaisia mattikuva-apumatteja, jotta sitä voisi pitää kuuluvana samaan sarjaan kuin muut tämän artikkelin tehtävät.

J: a) 1.-La2 2.Kd5 Lb1 3.Kd4 La2 4.Ke3 Lb1 5.Kd2 La2 6.Kxc2 Lb1+ 7.Kxb3 d4 8.Kc4 Lf5 9.Kd5 Le6+ 10.Kc6 d5#, b) 1.-d5+ 2.Kxd5 La2 3.Kc6 Lb1 4.d5 La2 5.d4 Lb1 6.d3 cxd3 7.c2 d4 8.c1L Lf5 9.Lxf4 Le6 10.Ld6 d5#. Lähes sama matti. Missä viitsi? Vaihtuvassa tukinnassa ja zilahissa tietysti.

K: *1.-Txx2+ 2.Kxx2 La2 3.Kh1 Lb1 4.Th2 La2 5.Lg2 Lb1 6.f2+ Kxe2 7.f1L+ Ke1 8.Ld3 cxd3 9.Lf1 d4 10.Kg2 Lxe4#, *1.-Txx1+ 2.Kxx1 La2 3.Lg2 Lb1 4.Lh1 La2 5.Tfg2 Lb1 6.f2+ Kxe2 7.f1T+ Ke3 8.Txc2 Lxc2 9.Kg2 Ke2 10.Tg1 Lxe4#, 1.Txx1 La2 2.h2 Lb1 3.Kh3 La2 4.Kh4 Lb1 5.Lh3 La2 6.Le6 Lb1 7.Lxb3 cxb3 8.Kh3 Ld3 9.Kg2 Lxe2 10.Tf1+ Lxf1#. Sekä valkea että musta häkki avataan kolmella eri tavalla.

LAUTA- MIES

Oli meillä metsässä nuotiopiiri...

Ja melkoinen kuiske ja huiske ja hulina siellä kävikin. Taitaa arvon lukija arvata, mistä siellä puhuttiin ja huhuttiin ja mistä vaiettiin?! Nimet salaavat sisällään shakillisia termejä. Että tällaista aivohump-paa tällä kertaa.

Antero Tiilikainen
Annikki Suihke
Henrikki Oulu
Samuel Hietanen
Titta Mesi
Altti Lammi
Aleksis Sakko
Miina Malli
Kaapo Vihanti
Kustaa Visuri
Petri Puotila
Siru Puotila

Lahden Shakin avoin ratkaisijamestaruus 2005

Lahden Shakin 4. avoimeen ratkaisijamestaruuskilpailuun otti osaa 12 kilpailijaa. Kamppailu kehkeytyi äärimmäisen tasaiseksi, mutta lopulta voiton korjasi kuitenkin maksipisteillä kirjeshakin suurmestari Kari Tikkanen.

1. Kari Tikkanen 60/60
2. Juha Saukkola 59
3. Harri Hurme 58
4. Olli Välikangas 54
5. Veli Vehkalahti 24
jne.

Kaikkien osanottajien kesken arvotun ST-lehden vuosikerran voitti lahtelainen Olavi Lilja.

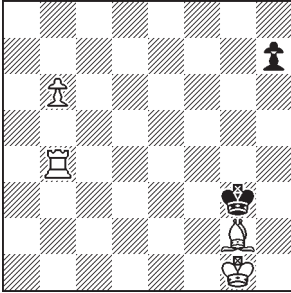
Täydelliset tulokset tehtävien ja ratkaisujen kera löytyvät Lahden Shakin kotisivuilta koti.phnet.fi/lahs.

Tämän vuoden kilpailu on myös pyörähtänyt käyntiin. Kohteena on kuukausittain vaihtuva tehtävä. Ratkaisut tulee lähettää vuoden loppuun mennessä. Kannattaa osallistua, sillä suurin osa tehtävistä on häkellyttävän helppoja!

Muut tehtävälehdet

Yhdysvaltalaisen *StrateGemsin* keväisesä numerossa 34/2006 on laadinnan ja ratkaisemisen maailmanmestarin Andrei Selivanovin artikkeli valkean korotuksista itsemattiminiatyreissä. Ensimmäinen tehtävä on klassisen kaunis esimerkki teemasta.

Nils Rutberg
Nya Daligt Allehande 1925

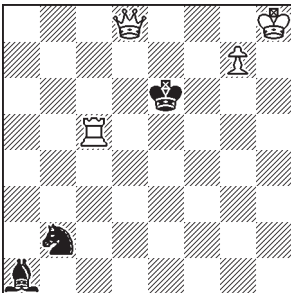

i#5 4+2

1.b7! sp. 1.-h5 2.Te4 h4 3.Kh1 h3 4.b8L+! Kf2 5.Lh2 hxg2#, 1.-h6 2.b8T! h5 2.Tf8 h4 4.Tf1 h3 5.Lh1 h2#.

Laatijamestarimme Edvard af Hällströmin tehtävä on toistuvasta mattisiirrostaan huolimatta päässyt mukaan, sillä se esittää artikkelin tehtävistä ainoana L/R-korotukset.

Edvard af Hällström
Åbo Underrättelsers Schacktidning 1932

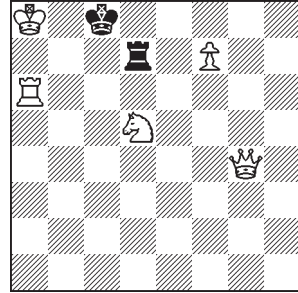

i#4 4+3

1.Td5! sp. 1.-Kf7 2.g8L+! Kg6 3.Df8 R~+ 4.Dg7+ Lxg7#, 1.-R~ 2.Dd7+ Kf6 3.g8R+! Kg6+ 4.Dg7+ Lxg7#

Selivanovin oma tehtävä on hieno löytö. Se esittää pidennetyssä muodossa 7. WCCT:n itsemattiteemaa, jossa vaadittiin 3-7-siirtoisia tehtäviä, joissa valkea upseeri uhrautuu mustan K:n lyötäväksi muussa kuin valkean viimeisessä siirrossa.

Andrei Selivanov
Shahmatnaja Poezija 2005

i#9 5+2

1.Rb4! sp. 1.-Kd8 2.f8D+! Kc7 3.Df4+ Td6 4.Rc6 Kd7 5.Dd8+ Ke6 6.De7+ Kd5 7.Ta5+ Kxc6 8.Da4+ Kb6 9.Dd8+ Txd8#, 1.-Kc7 2.Tc6+ Kd8 3.Dg5+ Te7 4.f8T+! Kd7 5.Df5+ Te6 6.Tb8 Ke7 7.Tc7+ Kd6 8.Dd5+ Kxc7 9.Ra6+ Txa6#.

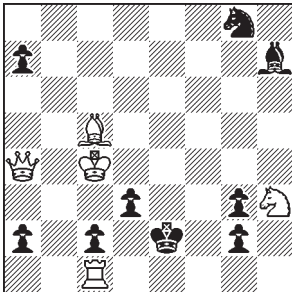
Lopuksi Selivanov toteaa, että miniatyyrimuodon rajoitteista huolimatta uusia ideoita ja toteutuksia on mahdollista löytää, eikä se kuulemma ole edes vaikeaa!

Tanskalainen *Thema Danicum* on ilmestynyt vuodesta 1976 lähtien. Selkeästi taitetussa julkaisussa on aina riittänyt mielenkiintoista luettavaa. Toukokuun alussa tullessa sähköpostiviestissä päätoimittaja Leif Schmidt kertoo valitettavasti lehden lakkautusaikeista, sillä toimituskunta tuntee itsensä vanhaksi ja väsyneeksi.

Lehden huhtikuun numerossa 2006 juhlittiin 70-vuotiaasta päätoimittajaa, jolle omistetussa artikkelissa norjalainen Nils Adrian Bakke esittelee tanskalaisia teemakeksintöjä. Varhaisin niistä on loogisiin teemoihin kuuluva Holst-korotus, jossa musta torjuu valkean houkutusken korottamalla sotilaan. Ratkaisussa musta korottaa sotilaansa toiseksi upseeriksi, jolloin

valkea voi toteuttaa alkuperäisen suunnitel-
mansa. Esimerkinä Holstin oma tehtävä.

Victor Holst
Husvennen 1886

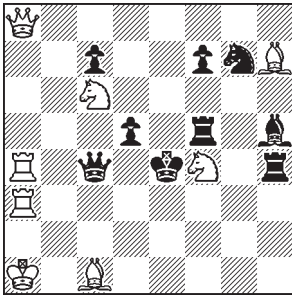

3# 5+9

1.Kc3? a1D+, **1.Kb3!** (2.Rg1+ Kd2
3.Df4#) a1R 2.Kc3! ja 3.Rg1#.

Seuraavana esittelyssä on Møller-tee-
ma: valkea uhkaa mattia, koska kaksi (tai
kolme) mustaa nappulaa on kiinnitetty. Kun
musta puolustautuu päästämällä toisen
nappuloistaan kiinnityksestä, valkea tekee
matin käyttäen hyväksi toista kiinnitystä.

H. Møller
Good Companion Folder
1919

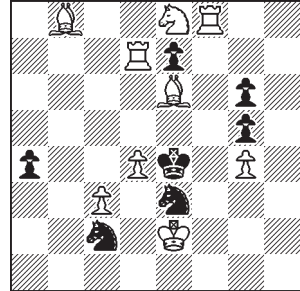
2# 8+9

1.Da5! (2.Dxd5#) 1.-Lg6/d4 2.De1/
De5#. Møllerin omassa tehtävässä ei ole
mattihoukutusia, siitä teemalaajennuk-
sesta lienee vastannut italialainen Alberto
Mari.

Oleskellessaan Jaavalla Harry Tuxen
laati useita tehtäviä tietyllä duaalinvälttöko-
neistolla, jonka hän risti Jaava-teemaksi.
Siinä mustan puolustussiirto näyttää sallin-
van kaksi eri mattisiirtoa, jotka molemmat

katkaisevat valkean linjan tuplasti otettuun
mustan kuninkaan pakoruutuun. Mustan
puolustussiirto kuitenkin katkaisee yhden
valkean linjoista, jolloin valkean on mattisiir-
rossaan vältettävä katkaisemasta toista.

H. V. Tuxen
Skakbladet 1930

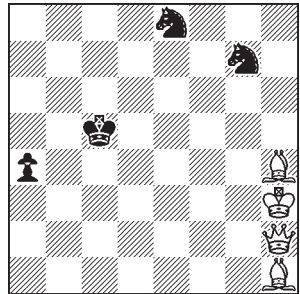
2# 9+7

1.Lg8! (2.Txe8#) 1.-e6 2.Rf6#(Rd6?),
1.-e5 2.Rd6#(2.Rf6?).

125 vuotta sitten

Turkulainen tehtäväniekka Yrjö Kontuniemi
syntyi 125 vuotta sitten. Hän laati pääosin
apumatteja, mutta myös 3- ja monisiirtoisia
mattitehtäviä, ja ensimmäinen tehtävä jul-
kaistiin *The Illustrated London News* -leh-
dessä 1915 Alla oleva tehtävä lienee 1953
kuolleen Kontuniemen paras saavutus.

Yrjö Kontuniemi
1. palkinto
Turun Shakkiklubin T 1924

3# 4+4

1.Le1! (2.De5+) 1.-Kb6/Kd4/Kc4/Sf6(c7)
2.Db8+/Df4+/Dc2+/D(x)c7+. Mallimatteja
riittää!

Alain C. White ja hänen Joulusarjansa

Henry Tanner

Voidaan perustellusti väittää, että amerikkalainen Alain C. White (3.3.1880–23.4.1951) oli tehtävähakkin historian merkittävin yksittäinen henkilö. Hän oli laatija, teoreetikko, kirjailija, kustantaja, toimittaja, kirjojen ja tehtävien keräilijä, organisaattori ja mesenaatti. Muun muassa.

Tämä artikkelini käsittelee Whiten kuuluisaa Joulusarjaa, jossa vuosien 1905–1936 aikana ilmestyi 44 teosta, joista yksi, itsemattikokoelma *Les Mille et un Mats Inverses* oli kaksiosainen. Tähän artikkeliin sisältyvät: kronologinen luettelo Joulusarjasta; sarjan aiheenmukainen jaottelu; tietoa uusintapainoksista sekä Whitesta itsestään ja Joulusarjan synnystä.

Artikkelini luettelo-osuus osallistuu Esko Nuutilaisen 60-vuotisjuhlakilpailuun shakkiaiheisille kirjoitelmaille. Kilpailun julistus oli ST 3/2005:ssä, sivulla 167. Olin toivonut saavani koko artikkelin valmiiksi ennen määräpäivää, 14.5.2006, mutta aihe osoittautui odottamattoman laajaksi ja ai-kaavieväksi.

Memories of My Chess-Board

Teoksessaan *Memories of My Chess-Board* (1909) White kertoo pakinoivaan sävyyn elämästään ja tehtävähakillisesta toiminnastaan. Hän kertoo mm. shakkiharrastuksensa alusta (ensimmäiset yksinkertaiset laadintaharjoitelmat kahdeksanvuotiaana – "...en pysty muistamaan päivää, jolloin en tiennyt vähintäänkin shakkisiiroja" – ja ratkaisemisen aloittaminen 11-vuotiaana ja ensimmäinen julkaistu tehtävä joulukuussa 1891), amerikkalaisten sanomalehtien shakkikalstoista ja niiden toimittajista, tutustumisestaan Sam Loydiin, omasta shakkikirjastostaan ja muista kokoelmista, sekä Joulusarjan alkuvaiheista.

Arthur Ford Mackenzie ja Joulusarjan alku

Memories of My Chess-Board -teoksen sivulla 67 White kertoo Joulusarjan ensimmäisen teoksen synnystä. Jamaikalainen Arthur Ford Mackenzie (6.10.1861–23.6.1905; Gaige on epävarma syntymäpäivästä) oli julkaissut kokoelman tehtäviään, *Chess: its Poetry and Prose*, jo 1887. Vuonna 1896 hän sokeutui, mutta huomasi sittemmin pystyvänsä laatimaan sokkonaikin, ja itse asiassa hänen tehtäviensä laatu parani sokeutumisen myötä. White otti Mackenzieen yhteyttä ja ilmoitti halukkuudestaan tehtäväkokoelman julkaisemiseen; Mackenzie luonnollisesti suostui. Mutta urakka ei ollut aivan helppo. White kirjoittaa: "Vuonna 1896 tapahtuneen sokeutumisen jälkeen herra Mackenzie ei ollut pitänyt kirjaa tehtävistään. Hänen muistinsa oli kuitenkin niin suurenmoinen, että hän pystyi muistamaan, missä suurin osa niistä oli alun perin julkaistu, ja minun tehtäväkseni tuli asemien metsästäminen ja kiinnostavimpien kommenttien löytäminen. ... [Mackenzie] paneutui *Chess Lyricsin* valmisteluun koko sielullaan – ja kun muistelen hänen runsaita kirjeitään, joita hän lähetti minulle säännöllisesti ja joissa hän puuttui lukemattomiin yksityiskohtiin lanistumattoman kärsivällisesti silloinkin kun hänen terveydentilansa sitä selvästikin hankaloitti, ja kun tajuan, että hän kuoli aivan kirjansa julkaisemisen aattona, en voi olla tuntematta jälleen hänen kuolemansa syvää tragediaa."

Sivulla 75 White jatkaa Joulusarjan alkuvaiheiden kuvausta. White oli siis julkaissut Arthur F. Mackenziein tehtävän kokoelman, *Chess Lyrics*, kesäkuun lopulla 1905. (Kirja arvosteltiin *Lasker's Chess Magazine*n elokuun 1905 numerossa.) White uskoi, että – vaikka kirja olikin tasokas – moni köyhä tai kirjojen keräilyä harrastamaton tehtäväniekka ei saisi sitä käsiinsä. Niinpä hän päätti tehdä kokeen. Viiden

päivän "vapaahetkinä" hän kokosi *Roi Acculé* -kirjan aineiston ja lähetti sen Pariisiin Numa Pretille (27.2.1841–28.1.1908), joka oli kokenut shakkikirjojen kustantaja ja arvostetun *La Stratégie* -lehden päätoimittaja. (Numa Pretistä ja hänen italialaissyntyisistä isästään Jean-Louisista (1798–27.1.1881) on lisää mielenkiintoista tietoa sekä *Memories*-kirjassa että "A Letter to Bertissä".) Preti painoi kirjan ja lähetti sitä noin kahdellesadalle Whiten shakkistäväälle ja tehtäväshakin harrastajalle. Ja vaikka *Roi Acculé* olikin Whiten omien sanojen mukaan "kaikin tavoin huonosti toteutettu", siitä tuli suosittu juuri sen takia, että niin monella oli se. Kaksi viikkoa vuoden 1905 joulun jälkeen White teki päätöksen jatkaa sarjan julkaisemista. White antoi Pretin painaa myös vuosien 1906 ja 1907 kirjat, ja kenties hyvin alkanut yhteistyö olisi jatkunutkin, mutta Preti kuoli tammikuussa 1908.

Whiten selostusta lukiessa saa sen käsityksen, että Mackenzien kokoelmaa ei vielä ollut tarkoitettu joululahjaksi, eikä vastaani ole tullut tietoa, että sitä olisi tällä tavalla levitetty. Joka tapauksessa se lasketaan mukaan sarjaan, jossa vuoden 1936 jouluun mennessä, ja tuolloinen Mansfield-kokoelma mukaan lukien, ilmestyi 44 teosta (45, jos vuoden 1907 itsemattikokoelma lasketaan kahdeksi erilliseksi teokseksi). Bob Meadley spekuloi Bert-kirjeessään tuota lukumäärää, 44. Hän toteaa, että saksalainen shakkihistorioitsija Ludwig Bachmann (11.8.1856–22.6.1937) julkaisi vuosien 1891 ja 1930 välillä shakin vuosikirjaa (*Schachjahrbuch*), jonka teosten kokonaisuus oli myös 44. Tätä on Meadleyn mielestä vaikea pitää puhtaana yhteensattumana. Kenties White halusi antaa tehtävämaailmalle saman, mitä Bachmann oli antanut pelishakille?

Joulusarjan ryhmittely

Joulusarjan teokset voidaan ryhmitellä vaikkapa seuraavasti.

1) yksittäisten laatijoiden kokoelmat

1. *Chess Lyrics* (Mackenzie)
6. *Ceské Melodie* (Pospíšil)

7. *J. Juchli's Schachprobleme*
8. *Memories of my Chess-Board* (White)
16. *Sam Loyd and his Chess Problems*
18. *Robert Braune*
22. *100 Problems by William Meredith*
24. *Chess Idylls* (Heathcote)
26. *A Memorial to D. J. Densmore*
29. *Bohemian Garnets* (Havel)
31. *Changing Fashions* (Hume)
37. *The Golden Argosy* (Shinkman)
40. *The Chessmen Speak* (Kipping)
41. *An English Bohemian* (Laws)
44. *A Genius of the Two Mover* (Mansfield).

Suurin osa esitellyistä laatijoista on englanninkielisestä maailmasta; Mackenzie oli Jamaikalta. Muita kielialueita edustavat Pospíšil (tshekki), Juchli (Sveitsi), Braune (Itävalta-Unkari) ja Havel (tshekki). Näistä monografioista Loydin kokoelmaa voi pitää merkittävimpanä; siitä on käännökset sekä saksaksi että italiaksi.

Omalla tavallaan legendaarisin monografioista on Robert Braunen (13.4.1845–7.3.1924) tehtävien kokoelma, joka ilmestyi 1913. Kerrotaan, että osa painoksesta olisi tuhoutunut jonkin laivan haaksirikossa, mutta tästä en ole saanut ongituksi tarkkoja tietoja. Olisi kiinnostavaa tietää, mikä laiva oli kyseessä ja milloin ja miksi onnettomuus tapahtui. Bob Meadleyn shakkikirjallisuutta käsittelevässä artikkelissa "A Letter to Bert" (joka löytyy mm. Brian Stephensonin nettisivustolta www.bstephen.freeuk.com/index.html) mainitaan kaksi uppoamisvuotta 1914 ja 1915. Varhaisemman vuoden osalta ei yksilöidä laivaa, jälkimmäisestä Meadley kirjoittaa: "Ken Whyld advised that most copies were lost with Lusitania in May 1915." Lusitania oli matkustaja- ja rahtialus, jonka saksalainen sukellusvene upotti lähellä Irlannin rannikkoa toukokuussa 1915 laivan ollessa matkalla New Yorkista Liverpooliin. Mutta kun kirja oli painettu Pariisissa, niin miten sitä olisi ollut satamäärin matkalla Yhdysvalloista Eurooppaan?! Varmaankin postitus oli hoidettu Pariisissa. (Lusitanian upotus oli yksi syistä, miksi Yhdysvallat pari vuotta myöhemmin päätti osallistua 1. maailmansotaan.)

Joka tapauksessa Braune-kirja on harvinaisin Joulusarjan teoksista, eikä sitä juuri näy huutokaupoissa. Tavallisten tehtäväharrastajien onneksi kirjasta on otettu uusintapainos. Mutta Braune-kirjaan liittyy muutakin mielenkiintoista. Braune, joka oli ammatiltaan apteekkariksi, sekä syntyi että kuoli (Gaigen mukaan) Gottschee-nimisessä kaupungissa, joka sijaitsee nykyisessä Sloveniassa Ljubljanasta kaakkoon Kocevje-nimisessä. Gottschee kuului vuoteen 1918 asti Itävalta-Unkariin ja sittemmin Serbien, kroaattien ja sloveenien kuningaskuntaan, jolle annettiin nimi Jugoslavia vuonna 1929. (Gottscheen historia on hyvin sotkuista; siitä saa mm. karmaisevan kuvan niistä kärsimyksistä, joita 2. maailmansota siviileille aiheutti.) Braune-kirja lienee painettu vuoden 1913 lopulla; maailmansota alkoi heinäkuussa 1914. Braunen kotimaa Itävalta-Unkari kuului keskusvaltoihin, Whiten kotimaa Yhdysvallat (joka liittyi virallisesti sotaan vasta huhtikuussa 1917) oli puolestaan henkisesti lähellä Isoa-Britanniaa ja muita ympärysaltoja. Kuvaavaa on, että brittiläinen *The Chess Amateur*, joka muutoin julkaisi arvostelut useimmista Joulusarjan kirjoista, vaikeni Braune-opuksesta.

En tiedä syitä, jotka johtivat Whiten julkaisemaan kirjan Braunesta, joka edusti tuolloin jo väistymässä olevaa laadinta-suuntausta, monimutkaisia monisiirtoisia mattitehtäviä, millä alueella kuuluisin laatija oli ollut itävaltalainen Johann Berger (11.4.1845–17.10.1933 – syntynyt siis kaksi päivää ennen Braunea). Jonkinlaista valtiolliset ja poliittiset rajat ylittävää humanismia voi tuossa päätöksessä kuitenkin nähdä. Whitesta piirtyy muutoinkin kuva hyvin humanina luonteena.

2) maakokoelmat

- 27. *Alpine Chess* (Sveitsi)
- 42. *Suomi*

Joulusarjan 42. teoksella on ollut suuri merkitys suomalaiselle tehtävähakille. Mainiossa kirjassaan *Ruutulaudan luoissa* Eero Saarenheimo toteaa (s. 58) *Suomi-*

kirjasta mm.: ”Teos antoi sittemmin syyn yksen ST:n perustamiseen.” (ST:n perustava kokous pidettiin 7.2.1935.) Yksi *Suomi*-kirjan syntyyn vaikuttaneita tekijöitä, oli se että Pentti Sola oli Yhdysvaltain-matkallaan (hän oli säestämässä oopperalaulajaisäänsä Wäinöä tämän kiertueella) tavannut Whiten.

Suomi-kirjassa on lyhyt esittely suomalaisen tehtävähakin historiasta, kymmenen laatijan suppea esittely, varsinaisessa tehtäväosassa 150 suomalaistehtävää (historiaosuudessa kaksi tehtävää vuodelta 1890 ja ratkaisuisia yksi ulkomainen vertailutehtävä) ratkaisuihin. Tehtävien keskimääräistä tasoa voi pitää melko vaatimattomana, mutta tältä pohjalta laatijamme sittemmin nousivat suuriin saavutuksiin. Ja tulee muistaa, että ST alkoi julkaista jäsenmonistettaan vasta vuonna 1946.

On mielenkiintoista, että White päätti esitellä sarjassaan kaksi melko pientä tehtävähakkimaata, Suomen ja Sveitsin. Ehkäpä toisaalta materiaalin suppeus oli hyväksikin; suurten maiden esittelyssä olisi ollut moninkertainen urakka.

Sveitsin tehtävähakin historiassa oli samanlaisia piirteitä kuin omassammekin. Vaikka Sveitsissä oli alkanut ilmestyä kansallinen shakkilehti jo 1857, sitä ei kuitenkaan pystytty julkaisemaan kuin vuoteen 1860. Uusi alku vuonna 1900 tuottikin sitten kaksikielisen lehden, *Schweizerische Schachzeitung – Revue Suisse d’Echecs*, joka ilmestyy edelleen. Kun Johannes Öhquist (6.12.1861–15.10.1949) oli suomalaisen (tehtävä)shakin suuria toimijoita, Sveitsissä sama asema oli Friedrich Capraezilla (7.2.1830–?6.1891). Pienet maat Sveitsi ja Suomi ovat monessa mielessä samankaltaisia (tehtävä)shakkimaita, mutta yhdessä suhteessa Sveitsi on selkeästi meitä edellä: siellä on saatu aikaan – *Alpine Chess* jälkeen – neljä komeaa kansallisten valioitehtävien kokoelmaa, vuosilta 1922–1966, 1966–1976, 1976–1986 ja 1987–1996. Meillä on kansallisista kokoelmista toteutettu toistaiseksi vain kaksi lopputehtäväkokoelmaa... (No, tehtäväkirjallisuuden nimekemäärässä Suomi saattaa olla Sveitsiä edellä!)

3) materiaali

9. *Knights and Bishops*
10. *The White Rooks*
11. *More White Rooks*
14. *Schachprobleme Weiss: Dame und ein Laufer*
23. *The White Knights*.

Tämäntyyppisistä kirjoista on hyötyä sekä laatijoille että tuomareille edeltäjien etsinnässä. Kirjoissa ei pyritty määrälliseen kattavuuteen, ne eivät siis oleet kaikkien kyseisellä materiaalilla luotujen tehtävien koosteita. Jonkinlaisen kuvan julkaistujen ja julkaisematta jätettyjen tehtävien suhteista saa Whiten johdannosta teokseen *More White Rooks*. White kertoo, että ensimmäiseen tornikirjaan valittiin 273 (minun laskujeni mukaan 274) tehtävää yli 400 tehtävästä, jotka Whitella oli kokoelmis- saan. Heti kyseisen kirjan jälkeen alkoi Whille virrata uusia tehtäviä ja tietoja aiemmin julkaistuja, jotka hänen kokoelmistaan puuttuivat. Jälkimmäistä koelmaa varten oli käytettävissä 550 uutta tehtävää, joista noin 400 valittiin. Tuolloin Whiten tiedossa oli 967 tornitehtävää, missä eivät ole mukana lopputehtävät eivätkä epäkorkeitt tehtävät.

White oli tietoinen tämäntyyppisten koelmien periaatteellisista puutteista. Olsihan hyödyllisempää luokitella tehtävät ideoiden tai teemojen perusteella kuin materiaalin. White tuntuu suhtautuneen materiaalikoosteisiin välitöinä, jotka oli yksinkertaista tuottaa samalla kun hän varsinaisesti keskittyi isompiin ja syvällisempiin projekteihin. Mutta joka tapauksessa nämä koelmat sisältävät runsaasti mielenkiintoisia tehtäviä, joten on syytä tuntea kiitollisuutta näistä välitöistäkin.

Nron 14, *Schachprobleme...*, sivulla XIV Emil Palkoska kirjoittaa "Kuulemani mukaan [White] suunnittelee vielä seuraavia koelmia: D + sotilas, D + R ja D + T." Näitä ei siis koskaan tullut.

4) tehtävälajit

4. *Les Mille et un Mats Inverses* (i#)
21. *Retrograde Analysis* (retrot)
43. *Conspiracy* (a#).

Tässä ryhmässä näkyy selkeästi Whiten merkitys tiennäyttäjänä. Nro 43, *Conspiracy*, oli kaikkien aikojen ensimmäinen apumattikokoelma. Seuraava, John Niemanin (19.4.1905–22.7.1990) *Echo im Hilfsmatt* ilmestyi vasta 1950! Nro 4, *Les Mille...* oli kolossaalinen itsemattikokoelma, 1034 vähintään kaksimuunnelmaista itsemattia; hajanaisia itsemattiopuksia oli julkaistu aikaisemminkin. Viisitoista vuotta myöhemmin, 1922, ilmestyi saksalaisen Eduard Birgfeldin (12.9.1887–7.5.1939) klassikko *Fata morgana*, jossa oli noin 950 vaihdelmaitsemattia. Nro 21 oli ensimmäinen kirja retrotehtävistä. Ryhmän 5 teoksista nrot 3, 12, 17, 28 ja 30 – kaikki kaksisiirtoiskoelmia – sosisivat tähänkin ryhmään.

5) tehtäväteoriaa

3. *Les Tours de Force sur l'Echiquier* (2#, ennätyskiä)
5. *200 Bauernumwandlungs-Schachaufgaben* (sotilaskorotuksia)
12. *First Steps in the Classification of Two-Movers* (2#)
13. *Running the Gauntlet* (ohestalyönti)
15. *The Theory of Pawn Promotion* (sotilaskorotuksia)
17. *White to Play* (2#, vaihdelmia)
20. *Tasks & Echoes* (ennätys- ja toistotehtäviä)
28. *The Good Companion Two-Mover* (2#)
30. *Simple Two Move Themes* (2#)
33. *Echo* (toistoja; böömiläisiä)
34. *Asymmetry* (asymmetriaa)
35. *The Properties of Castling* (linnoitustehtäviä)
36. *Antiform* (teemat ja vastateemat)
38. *Valves and Bi-Valves* (valvet eli venttiilit ja bi-valvet).

Nämä ovat tärkeitä ja mielenkiintoisia teemakokoelmia, joista kutakin voisi esitellä syvällisesti. Tyydyn nyt vain toteamaan sen, että juuri tämän ryhmän kirjoissa näkyy Whiten läheisin laadinta-alue: kaksisiirtoiset mattitehtävät. Ja tällä alueella hänen sydäntään olivat erityisen lähellä ennätystehtävät (tasks), joissa jokin temaattinen piirre (katko, kiinnitys, tukinta jne.) toteutetaan mahdollisimman moninkertaisena.

6) yleiskatsaus tehtäväteeseen

32. *The Chess Problem*, 1926.

Tästä kirjasta todetaan *The Oxford Companion to Chess* -teoksessa: ”Todennäköisesti paras kaikista tätä aihetta käsittelevistä kirjoista.” 39-vuotiaana tuberkuloosiin kuollut Henri Weenink (17.10.1892–2.12.1931) oli vahva pelaaja, joka mm. edusti Alankomaita neljissä olympialaisissa vuosien 1927 ja 1931 välillä. Tämän teoksen varhainen versio, *Het Schaakprobleem*, ilmestyi 1921. Noin puolet *The Chess Problemista*, käsittelee tehtävähakin historiaa (varhaisvaiheita, koulukuntia jne.) ja noin puolet tehtäväteemoja. Teemat on jaettu kolmeen pääluokkaan sen mukaan, perustuuko tehtävä valkean vai mustan pelille vai molemmille. Teos ei pyri esittelemään mahdollisimman monia teemoja, vain kiinnostavimpia. Esimerkiksi roomalaisen teeman käsittelyyn käytetään 12 sivua.

7) muut

2. *Roi Acculé aux angles* (mK nurkassa)
19. *The White King* (aktiivinen vK)
25. *A. C. W. Flights of Fancy in the Chess World* (tehtävähakihuumoria)
39. *Problems by My Friends* (50-vuotissomistustehtäviä)

* * * * *

Alain C. White: Joulusarja 1905-1936

(kronologinen listaus)

Sivujen lukumäärä m + n tarkoittaa, että teoksen alussa on johdanto-osa (m sivua) ennen varsinaista sisältöä (n sivua); jälkimmäisen osan sivumäärä = viimeinen sivu, jolla on tekstiä.

Laatijoiden syntymä- ja kuolinpäivät ovat Jeremy Gaigen teoksesta *Chess personalia. A Biobibliography*, McFarland, Jefferson, North Carolina, 1987.

Teokset ovat pääosin englanninkielisiä; poikkeuksista on mainittu.

Lista perustuu British Chess Problem Society:n kirjaston luetteloon, jossa kuitenkin

on huomattavan paljon puutteellisuuksia varsinkin tehtävien määrän ja kirjojen sivumäärän suhteen. BCPS:n luettelossa jotkin teokset on aakkostettu kirjan aiheen mukaan, ei kirjoittajan tai toimittajan.

1. Alain C. White: *Chess Lyrics*. Teoksessa on 306 Arthur F. Mackenzién tehtävää, lähinnä kaksi- ja kolmisiirtoisia mattitehtäviä, kymmenkunta itsemattia, ja 46 muiden laatimaa tehtävää; Whiten esipuhe ja Mackenzién omaelämäkerrallinen ja tehtäväteoreettinen johdanto. 94 + 479 s. J. H. Graham, New York, 1905. Seuraavana vuonna ilmestyi lisäysoasa, *Supplement*; siitä minulla ei ole tietoja.

2. Alain C. White: *Roi Acculé aux Angles*. Teoksessa on 200 mattitehtävää, joissa musta kuningas on nurkassa. Ranskan-kielinen. 224 s. Numa Preti, Pariisi, 1905.

3. Alain C. White: *Les Tours de Force sur l'Echiquier*. Teoksessa on 232 tehtävää, jotka esittävät ennätyksiä kaksisiirtoisissa mattitehtävissä; sisältää myös Joseph C. J. Wainwrightin tutkielman D-rististä. Ranskan-kielinen, johdanto myös englanniksi. 223 s. Numa Preti, Pariisi, 1906.

4. Alain C. White: *Les Mille et un Mats Inverses*. Kaksiosainen teos sisältää 1001 itsemattia – sekä yhden omistustehtävän 1. osassa ja 30 vertailutehtävää ja kaksi lisätehtävää 2. osassa – joissa useimmissa on vähintään kaksi täyspitkää muunnelmaa. 1. osassa ovat tehtävät, 2. osassa kolmikielinen johdanto (ranskaksi, englanniksi ja saksaksi), ratkaisut (ranskaksi) sekä luettelo itsemattiturnauksista 1859–1907. 1. osassa on 511 sivua, 2. osassa 60 + 231 sivua. Numa Preti, Pariisi, 1907.

5. Alain C. White: *200 Bauernumwandlungen-Schachaufgaben*. Teoksessa on 207 kuvioitua tehtävää + kolme tehtävää tekstinä; aiheena sotilaan korottuminen. Teos on saksankielinen, mutta tekstiä on hyvin vähän, mm. tehtäviä ei ole mitenkään kommentoitu. 8 + 112 s. Stein, Potsdam, 1907.

6. Alain C. White ja Walter H. Thompson: *Ceské Melodie*. Teoksessa on 202 Josef Pospíšilin (1.11.1861–30.12.1916) böömiläistä mattitehtävää, joista 157 on kolmisiirtoisia, loput 2- ja 4-siirtoisia. Teoksen alussa on Benjamin G. Lawsin (6.2.1861–

21.9.1931) ja J. W. Allenin katsaus böömiläisiin tehtäviin yleensä ja Pospšiliin tuotantoon erityisesti; teksti on saksaksi ja englanniksi. 80 + 232 s. A. Stein, Potsdam, 1908.

7. Alain C. White ja Moriz Henneberger: *J. Juchli's Schachprobleme*. Teoksessa on 61 Josef Juchlin (11.1.1847–2.1.1905) tehtävää, pääosin mattitehtäviä, ja 21 muiden laatimaa tehtävää. Saksankielinen. 93 s. Karl Baumann, Bern, 1908.

8. Alain C. White: *Memories of my Chess-Board*. Teoksessa on 56 Whiten tehtävää, lähinnä mattitehtäviä (kuusi itsestään), ja 23 muiden laatimaa tehtävää. 115 s. Chess Amateur, Stroud, 1909.

9. Alain C. White: *Knights and Bishops*. Teoksessa on 101 tehtävää, joissa valkealla ei ole muita upseereita kuin ratsuja ja lähettejä. 111 s. American Chess Bulletin, New York, 1909.

10. Alain C. White: *The White Rooks*. Teoksessa on 274 tehtävää, joissa valkealla ei ole muita upseereita kuin torneja. 210 s. Chess Amateur, Stroud, 1910.

11. Alain C. White: *More White Rooks*. Jatkoa edelliseen; noin 390 tehtävää, joissa valkealla ei ole muita upseereita kuin torneja. 220 s. Chess Amateur, Stroud, 1911.

12. Alain C. White: *First Steps in the Classification of Two-Movers*. Teos käsittelee kaksisiirtoisten mattitehtävien luokittelua; se ilmestyi artikkelisarjana *British Chess Magazinessa* (noin 1909–1911). 150 kuvioitua tehtävää + 24 tehtävää tekstinä. 12 + 96 s. Whitehead and Miller, Leeds, 1911.

13. Alain C. White: *Running the Gauntlet*. Teoksessa on noin 400 ohestalyöntitehtävää. Johdanto (sivulle 63) on englanniksi ja saksaksi, tehtävien ratkaisut ja analyysi englanniksi. 269 s. Chess Amateur, Stroud, 1911.

14. Emil Palkoska ja Alain C. White: *Schachprobleme: Dame und ein Läufer*. Saksankielisessä teoksessa on noin 500 tehtävää, pääasiassa kaksi- ja kolmisiirtoisia mattitehtäviä, joissa valkean upseereina ovat D ja L. 16 + 176 s. von Veit, Leipzig, 1911.

15. Alain C. White: *The Theory of Pawn*

Promotion. Teoksessa on 539 sotilaskorotustehtävää. 246 s. Chess Amateur, Stroud, 1912.

16. Alain C. White: *Sam Loyd and His Chess Problems*. Teoksessa on 714 Samuel Loydin (30.1.1841–10.4.1911) tehtävää sekä muutama ei-shakillinen tehtävä, sekä tehtäviä Loydin veljiltä: neljä Thomas Loydin (8.9.1830–7.3.1914) ja 26 Isaac S. Loydin (?–?) tehtävää. 471 s. Whitehead and Miller, Leeds, 1913.

17. Alain C. White: *White to Play*. Teoksessa on 100 kaksisiirtoista mattitehtävää, joissa on vaihdelma. 123 s. Chess Amateur, Stroud, 1913.

18. Alain C. White: *Robert Braune. Apôtre de la Symétrie*. Teoksessa on 100 Robert Braunen (13.4.1845–7.3.1924) tehtävää, joista 75 sisältää symmetriaa. Ranskan-kielinen. 41 s. La Stratégie, Pariisi 1913.

19. Alain C. White: *The White King*. Teoksessa on 296 tehtävää, joissa keskeistä on valkean kuninkaan aktiivisuus. 212 s. Chess Amateur, Stroud, 1914.

20. Alain C. White: *Tasks and Echoes*. Teoksessa on 308 tehtävää, joissa keskeistä on ennätyskellisuus tai toistot. 223 s. Chess Amateur, Stroud, 1915.

21. Thomas R. Dawson ja Wolfgang Hundsdorfer: *Retrograde Analysis*. Teoksessa on noin 200 retrotehtävää. 209 s. Whitehead and Miller, Leeds, 1915.

22. Alain C. White: *100 Chess Problems by William Meredith*. Teoksessa on 100 William Meredithin (14.5.1835–10.8.1903) mattitehtävää Good Companion -yhdistyksen jäsenten kommentein. Valokuvia kommentoijista. 224 s. Chess Amateur, Stroud, 1916.

23. Alain C. White: *The White Knights*. Teoksessa on noin 200 tehtävää, joissa valkealla ei ole muita upseereja kuin ratsut. 134 s. Chess Amateur, Stroud, 1917.

24. Murray Marble, Alain C. White ja George Hume: *Chess Idylls*. Teoksessa on 300 Godfrey Heathcoten (20.7.1870–24.4.1952) tehtävää; lisäksi ratkaisujen yhteydessä yksi Heathcoten tehtävä ja johdannossa kaksi muiden laatimaa tehtävää. 299 s. Chess Amateur, Stroud, 1918.

25. George Hume: *A. C. W. Flights of Fancy in the Chess World*. Teos sisältää

112 kuvioitua tehtävää, joista osa muiden kuin Whiten laatimia. Monet tehtävistä liittyvät humoristisiin tarinoin, jotka ilmestyivät eri lehdissä 1905–1917. 159 s. Whitehead and Miller, Leeds, 1919.

26. Malcolm Sim, George Hume ja Alain C. White: *A Memorial to D. J. Densmore*. Teoksessa on noin 125 Darso James Densmoren (24.1.1867–24.6.1917) tehtävää ja noin 125 muiden laatijoiden tehtävää. Noin sata sivua käsittelee vuonna 1918 järjestettyä Densmoren muistoturnausta (2#, 3# ja 4#, tuomarina White). 239 s. Chess Amateur, Stroud, 1920. – Densmore oli Sam Loydin vävy.

27. Moriz Henneberger, George Hume ja Alain C. White: *Alpine Chess*. Teoksessa on 241 sveitsiläisten laatijoiden tehtävää. Seitsemän valokuvaisivua. 235 s. Chess Amateur, Stroud, 1921.

28. George Hume ja Alain C. White: *The Good Companion Two-Mover*. Teoksessa on 912 kaksisiirtoista mattitehtävää Good Companion -yhdistyksen *Our Folder* -lehdessä v.1913–1922. 16 sivua valokuvia. 20 + 418 s. Chess Amateur, Stroud, 1922.

29. George Hume: *Bohemian Garnets*. Teoksessa on 506 Miroslav Havelin (oikealta nimeltään Miroslav Košťál, 7.11.1881–8.7.1958) tehtävää (sekä yksi Sam Loydin tehtävä), suurin osa mattitehtäviä (ja näistä suurin osa kolmisiirtoisia) mutta myös itsematteja. Teoksessa on František Dedrle (13.10.1878–28.5.1957) esipuhe. 222 s. Chess Amateur, Stroud, 1923.

30. Frederic Bonner Feast, Alain C. White ja George Hume: *Simple Two-Move Themes*. Teos esittelee kaksisiirtoisten mattitehtävien – yksinkertaisimpia, kuten nimi toteaa – teemoja: 602 tehtävää. 14 + 218 s. Chess Amateur, Stroud, 1924.

31. Alain C. White: *Changing Fashions*. Teoksessa on 158 George Humen (16.12.1862–14.1.1936) ja seitsemän muiden laatimaa tehtävää. Tehtävistä 80 on itsematteja, lopuista suurin osa kaksi- ja kolmisiirtoisia mattitehtäviä. Sivulla 200–208 on tehtävähakkiaiheinen kertomus. 208 s. Chess Amateur, Stroud 1925.

32. Henri Weenink, George Hume ja Alain C. White: *The Chess Problem*. Teoksessa on 374 tehtävää ja 36 valokuvaisivua.

Sivut 17–151 käsittelevät tehtävähakin historiaa, sivut 152–288 tehtäväteemoja. 318 s. Chess Amateur, Stroud, 1926.

33. František Dedrle: *Echo*. Teoksessa on 710 tehtävää, joissa esiintyy mattikuvien toistoa. Johdanto on tshekiksi, englanniksi ja saksaksi, ratkaisut tshekiksi. 6 + 72 + 136 s. Alois Lapáček, Praha, 1927.

34. Thomas R. Dawson ja Wolfgang Pauly: *Asymmetry*. Teoksessa on 141 kuvioitua tehtävää, joissa on symmetrinen alkuasema ja asymmetrinen ratkaisu; lisäksi muutamia tehtäviä tekstissä ilman kuviota. 154 s. Chess Amateur, Stroud, 1927.

35. Alain C. White ja George Hume: *The Properties of Castling*. 101 linnoitustehtävää. 129 s. Chess Amateur, Stroud, 1928.

36. Franz Palatz ja Alfred W. Mongredien: *Antiform*. Kirja käsittelee teemoja ja erityisesti niiden vastamuotoja. Teoksessa on 153 kuvioitua tehtävää ja kaksi tehtävää tekstissä, joka on englanniksi ja saksaksi. 252 s. Josef Berggrün, Berliini, 1929.

37. Otto Wurzburg, Alain C. White ja George Hume: *The Golden Argosy*. Teoksessa on 678 William Shinkmanin (25.12.1847–25.5.1933) tehtävää ja 19 muiden laatijoiden tehtävää; yli 130 itse-mattia; 16 apumattia (mm. yksi duplex-a# vuodelta 1871!). 288 s. Chess Amateur, Stroud 1929.

38. Alain C. White ja George Hume: *Valves and Bi-valves*. Teoksessa on 143 valve- (eli venttiili-) ja bi-valve-tehtävää; noin 75 prosenttia on kolmisiirtoisia mattitehtäviä, lopuista suurin osa kaksisiirtoisia. 176 s. Chess Amateur, Stroud, 1930.

39. Alain C. White, George Hume ja Louis H. Jokisch: *Problems by My Friends*. Teoksessa on 199 onnittelutehtävää 203 laatijalta Whiten 50-vuotissyntymäpäivän (1930) kunniaksi; lähes kaikki ovat jälkipainoksia. 8 valokuvaa. 251 s. Chess Amateur, Stroud, 1931.

40. George Hume: *The Chessmen Speak*. Teoksessa on 147 Cyril H. Kippingin (10.10.1891–17.2.1964) kolmisiirtoista mattitehtävää kuvioina, lisäksi ratkaisu-osassa kaksi yhteistehtävää ilman kuviota ja kaksi muiden laatimaa vertailutehtävää. 180 s. Chess Amateur, Stroud, 1932.

41. John Keeble ja George Hume: *An English Bohemian*. Teoksessa on 113 Benjamin G. Lawsin (6.2.1861–21.9.1931) tehtävää; näistä 100 mattitehtävää (yli puolet kolmisiirtoisia mattitehtäviä), yhdeksän itsemattia ja neljä pakkomattia. Ratkaisuosassa on lisäksi annettu kolme muiden laatimaa vertailutehtävää. 176 s. Chess Amateur, Stroud, 1933.

42. Pentti Sola ja George Hume: *Suomi*. Teoksessa on 152 suomalaisten laatimaa tehtävää, 11 itsemattia, loput mattitehtäviä. Ratkaisuosassa on lisäksi yksi ei-suomalaisen vertailutehtävä. 141 s. Chess Amateur, Stroud, 1934.

43. Alain C. White ja George Hume: *Conspiracy*. Teoksessa on 100 apumattia. 117 s. Chess Amateur, Stroud, 1935.

44. Alain C. White: *A Genius of the Two-Mover*. Teoksessa on 114 Comins Mansfieldin (14.6.1896–28.3.1984) kaksisiirtoista mattitehtävää. 119 s. Chess Amateur, Stroud, 1936.

Jälkipainokset

Teoksesta *Sam Loyd and his chess problems* (yllä nro 16) on edelleenkin saatavilla amerikkalaisen Dover-kustantamon pehmeäkantinen faksimile-editio, 1. p. 1962. Loyd-kirjan saksannos, nimellä *Sam Loyd und seine Schachaufgaben* (482 s., saksantajana Wilhelm Massmann, 6.7.1895–17.12.1974), julkaistiin 1926 Leipzigissa, Hans Hedewigin seuraajien kirjapainossa. Tämän saksannoksen julkaisi sveitsiläinen Olms-kustantamo kovakantisena faksimilena 1984.

Alankomaalainen shakkikirjakauppa L'Esprit otti Robert Braune -kokoelmasta *Apôtre de la symétrie* (yllä nro 18) 250 kappaleen faksimilepainoksen 1988. Teosta saanee vielä kyseisestä shakkikirjakaupasta.

Newyorkilainen Hippocrene Books on julkaissut 1973 ja 1974 uusintapainokset teoksista *The White Rooks* (nimellä *The White Rooks in Chess Strategy*), *Tasks and Echoes* (nimellä *Classic Exercises in Chess: The Cumulative Principle in Problem Composition*; kannessa nimi on muodossa *Classic Chess Exercises*) ja *The White King*

(nimellä *The White King in Chess Strategy*).

Ranskalaisen *diagrammes*-lehden erikoisnumerona, nro 4, IV–VI 1990, on ilmestynyt Jean Bertinin käännös nrosta 43, *Conspiracy*, ranskalaiselta nimeltään *Conspiration*; 28 sivua. Kääntäjän suorittamassa tietokonetarkastuksessa 15 tehtävää sadasta osoittautui sivuratkaistaviksi.

Internetistä voi ladata kahdeksan pdf-muotoista, Acrobat Readerin avulla luettavaa Joulusarjan teosta. Ne löytyvät vaivattomimmin Václav Kotešovecin nettisivuston kautta – jossa sivumennen sanoen on valtaisa määrä melenkiintoista aineistoa ja linkkejä. Nämä pdf-kirjat löytyvät joko osoitteesta <http://web.telecom.cz/vaclav.kotesovec/>, klikkaa linkkiä "e-books", tai <http://web.telecom.cz/vaclav.kotesovec/links0.htm> ja siellä alakohdasta "elektronické knihy – e-books". Kirjat ovat: 4. *Les Mille et un Mats Inverses*; 6. *Ceske Melodie*; 10. *The White Rooks*; 11. *More White Rooks*; 14. *Schachprobleme: Dame und ein Läufer*; 15. *The Theory of Pawn Promotion*; 29. *Bohemian Garnets*; 38. *Valves and Bi-Valves*.

Todettakoon vielä lopuksi, että Helsingin yliopiston kirjastosta löytyvät seuraavat Joulusarjan kirjat: 1., 5.–12., 14., 24., 26., 30., 31., 34., 35., 37.–44.; lisäksi nron 16 (Loyd) saksannos. Myös ST:n kirjastossa Shakkikodissa on joitakin Joulusarjan teoksia, mutta huomattavasti vähemmän kuin Yliopiston kirjastossa.

Horst Böttger 70 JT & Reinhardt Fiebig 70 JT

Kaksi ryhmää: A: a#3 ei teemavaatimusta, B: monisiirtoiset apumatit, ei teemavaatimusta. Satutehtävät eivät ole sallittuja. Juhlijat tuomitsevat, palkintojen yhteissumma 200 Euroa. Tuomio julkaistaan lehdessä *Harmonie* 93, joka julkaistaan maaliskuussa 2008. Jokainen osallistuja saa tämän lehden.

Tehtävät 30.6.2007 mennessä: Mirko Degenkolbe, Postfach 11 12, D-08393 Meerane, Germany, tai sähköpostilla Pontius_Pilatus@T-Online.de

Kilpailuja

PZR & Feniks

2# tehtäville, ei teemavaatimusta.

Tehtävät julkaistaan lehdessä PZR-Bilten ja jotkut myös Feniks-lehdessä. Kaikki osallistujat saavat po. PZR-Bilten -lehden ja tuomiojulkaisun. Tehtävät 30.8.2007 mennessä osoitteella

Dejan Glisic (PZR & Feniks), Petra i Tome Erdödy 12A, 10000 Zagreb, Croatia tai sähköpostilla diglisic@net.hr

Jaroslav Polášek 50 JT & Emil Vlasák 50 JT

Lopputehtäville, ei teemavaatimusta, juhlijat tuomitsevat.

Tehtävät 30.3.2007 mennessä osoitteella Michal Hlinka, Heydukova 1, 040 01 Košice, Slovakia, tai Hlinka.Michal@post.sk

Ladislav Salai sr. MT

A: 2# ei teemavaatimusta. Tuomari Juraj Brabec.

B: 2# satutehtävät, ei teemavaatimusta. Tuomari Ladislav Salai jr.

Tehtävät 15.3.2007 mennessä osoitteella Luboš Kekely, 023 32 Snežnica 128, Slovakia, tai kekely@zmail.sk

Jevgeni Bogdanov 55 JT

Neljä ryhmää: 2#, 3# 4-6#, i#3, ei teemavaatimusta missään ryhmässä.

Tuomari juhlija, jolle myös tehtävät 27.2.2007 mennessä: Jevgeni M. Bogdanov, B.Meretyna street b.10, ap. 11, Lviv-16, UA-79016, Ukraine, tai seuraaviin sp-osoitteisiin: embogdanov@mail.ru tai embogdanov@km.ru

Kevyttä kesäratkaistavaa?

Seuraavalla aukeamalla on tehtävät Serbia-Montenegron kolmannelta ratkaisemisen mestaruuskilpailusta, joka käytiin keväällä 2006. Jokainen voi kokeilla, miten näiden ratkaiseminen olisi sujunut, ratkaisut seuraavassa lehdessä!

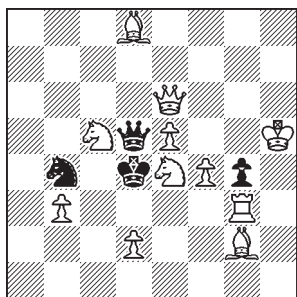
Kilpailu käytiin MM-kilpailujen tyylillä, eli seuraavasti:

2#: 20 minuuttia
3#: 60 minuuttia
lopputehtävät: 100 minuuttia
apumatit: 50 minuuttia
monisiirtoiset: 80 minuuttia
itsematit: 50 minuuttia

Kilpailun parhaiden tulokset

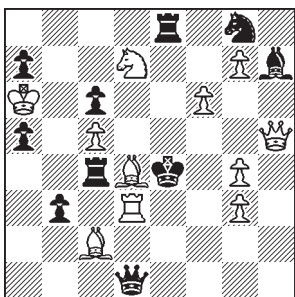
1.	Miodrag Mladenovic	(SCG)	79	(264 min.),
2.	Bojan Vuckovic	(SCG)	73.5	(305),
3.	Eric Huber	(ROM)	71	(313),
4.	Marko Klasinc	(SLO)	66	(351),
5.	Zoran Sibinovic	(SCG)	62	(344)

1) Petko Petkov
ensipainos SCG:n
ratkaisijamestaruus 2006

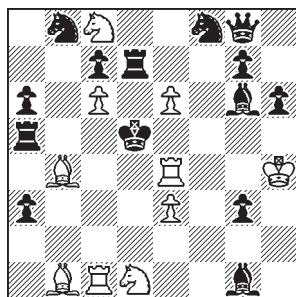
#2 11+4

2) Frank W. Wynne
*Hampstead and Highgate
Express* 1903 6. 2# T
5.p.

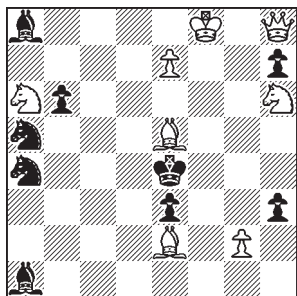
#2 11+10

3) Arthur F. Mackenzie
*Hampstead and Highgate
Express* 1903 6. 2# T
4.kum.

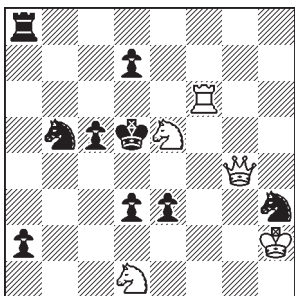
#2 10+14

4) Max Feigl &
Richard Teichmann
Wiener Mode 1904 1. 3# T
3.p.

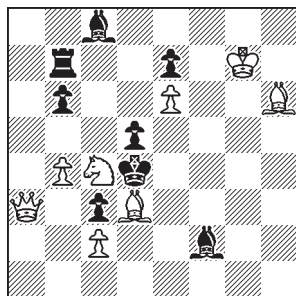
#3 8+9

5) Karl Kondelik
*Deutsches
Wochenschach* 1904

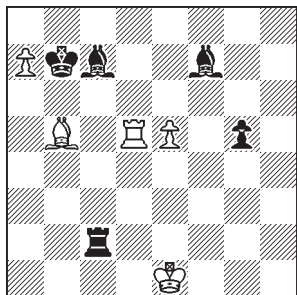
#3 5+9

6) Jesper Jespersen
*Deutsches
Wochenschach und
Berliner Schachzeitung*
1905

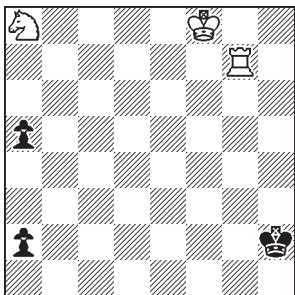
#3 8+8

7) Pauli Perkonoja
Houston Chronicle 1965
1. p.

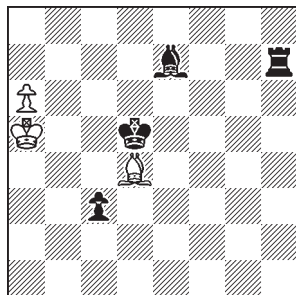
= 5+5

8) David Gurgenzidze
Shahmatna Misal 1988
2. p.

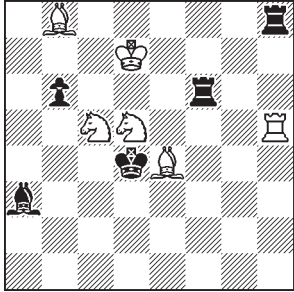
= 3+3

9) Jürgen Fleck
32er 1996
3. p.

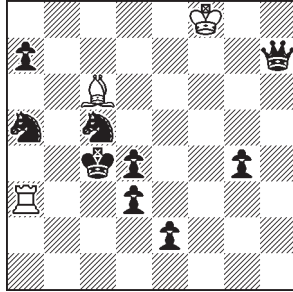
= 3+4

10) Petko Petkov
ensipainos SCG:n
ratkaisijamestaruus 2006

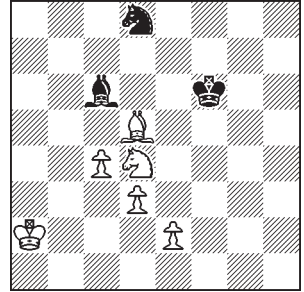
a#2 kaksi ratkaisua 6+5

11) Petko Petkov
ensipainos SCG:n
ratkaisijamestaruus 2006

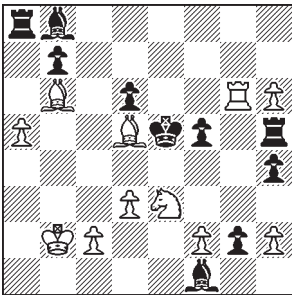
a#3 kaksi ratkaisua 3+9

12) Hans Peter Rehm
ensipainos SCG:n
ratkaisijamestaruus 2006

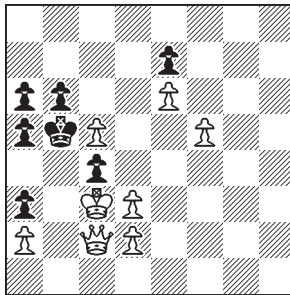
a#4 6+3

13) Hermann von
Gottschall
*Leipziger Illustrierte
Zeitung* 1904

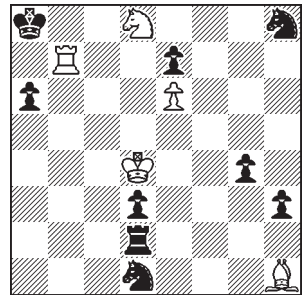
4# 11+10

14) Hans Gruber
Heisserer Schachpost
1984

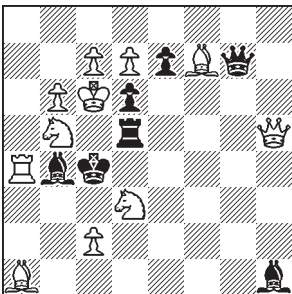
5# 8+7

15) Baldur Kozdon
32er 1997

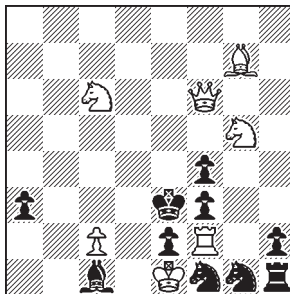
7# 5+9

16) Petko Petkov
ensipainos SCG:n
ratkaisijamestaruus 2006

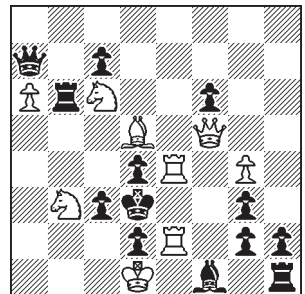
i#2 11+7

17) Petko Petkov
ensipainos SCG:n
ratkaisijamestaruus 2006

i#3 7+10

18) Petko Petkov
ensipainos SCG:n
ratkaisijamestaruus 2006

i#5 9+13

Summary

Our cover problem is a rare case, an original problem composed in 1984 during the Sarajevo PCCC. It is based on an earlier published problem by Matti Myllyniemi, no. 1 on p. 86.

Milan Velimirovic browsed recently his old notebooks and found the joint composition, which has remained unpublished until now.

Milan describes the problem as follows: "The idea is to show changed mates with change of theme: active dual avoidance from the set play becomes passive (Mari theme) after the key.

Unfortunately, in position 1 the latter is not pure since after 1.-Bxb6 the mate 2.Sc7 is prevented also by the Bishop's guard-back. My idea was to replace the pinning of the Black Knight with white battery and double-check mates, in which case the guard of thematic square has no effect. It was possible to achieve it in a lighter position, but with position 2 we went a little bit further, adding three different mates after the Black King's flights – an attractive feature despite one of which is a threat".

On p.87 another GM solver, Pauli Perkonoja, tells about a book by Aleksandr Kalinin, in which Kalinin shows his study 1) and a close relative 2) from an OTB battle. In 2), the game continuation is not a winning one, as black could have saved himself with the move 2.-Bf1!. Perkonoja has studied the position 2) and found out that there is a real winning method, which he illustrates with position 3).

Paha pähkinä, A hard nut to crack, is this time an old-fashioned three-mover. Such problems can be very difficult, what about this one, see p. 88.

The originals columns start from p. 89 and end on p. 93. Please, note the plea from Mikael Grönroos for more orthodox problems of good quality.

In Selected Helpmates, Marko Ylijoki presents helpmates of impressive length. One of these is an original one by Steven B. Dowd and Marko, see pp. 95-98.

We take a glance at other problem chess magazines on pp. 99-100. Unfortunately the Danish *Thema Danicum* has announced that the publication of this well-edited magazine will cease.

When turning on pp. 101-108, please take a deep breath before diving into the history. Henry Tanner has researched the history of Alain C. White's famous Christmas Series. Unfortunately for our foreign readers, most of this excellent article remains a mystery to you, because of the Finnish language.

On the final pages of this issue we invite you to solve, study and enjoy the problems from the 3rd Solving Championship of Serbia & Montenegro, held in April of 2006. Due to space limitations, we must refrain from publishing the solutions until the next ST, which is due to appear in autumn.

Seuraava lehti

ilmestyy syksyllä. Aurinkoista kesää kaikille lukijoille!